N°. 272. A°. 1860.

WOENSDAG 14 NOVEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... *f* 1.—
Iedere regel meer........................ - 0.20
Andere Advertentiën per regel................ - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

KOLONIEN.

(Per Overland-Mail.)

BATAVIA 24 September.

Aan het algemeen overzigt van het Bataviaasch Handelsblad wordt het volgende ontleend:

„De laatste tien dagen (ons vorig overzigt was van 14 dezer) hebben weinig belangrijks opgeleverd.

„Onder de vreemde troepen hebben zich geen andere ongeregeldheden voorgedaan, en de schrik van het gebeurde te Samarang begint plaats te maken voor het vertrouwen dat dergelijke voorvallen zich vooreerst niet zullen herhalen. Een bewijs dat onder de vreemde soldaten zich ook vele goedgezinden bevinden, werd nog dezer dagen geleverd door de verklaring der officieren, onder wier kommando een detachement van 125 man aan boord van de Joan uit Nederland herwaarts is overgekomen. Het gedrag dier manschappen heeft niet de minste reden tot klagten gegeven. Indien men zich nu slechts ernstig en duurzaam wil bezig houden met het opsporen der middelen om het leven van den soldaat aangenamer te maken zoover de discipline dit toelaat; indien men bij de verdere aanwerving van vreemde manschappen voor de koloniale dienst zeer voorzigtig te werk gaat, en op de in Indië aanwezige Zwitsers een wakend oog gevestigd houdt, dan kan de toekomst — zoover dit punt betreft — zonder vrees worden te gemoet gezien.

„Uit Banjermassing zijn op nieuw ongunstige berigten ontvangen. Een aanval der onzen op een vijandelijke benting is afgeslagen; de uitslag van een herhaalden aanval is nog onbekend. Het blijkt steeds duidelijker dat aan dezen oorlog geen einde te voorzien is, zoolang de hoofden van den opstand niet gevallen of tot onderwerping gebragt zullen zijn. En hoe langer de oorlog duurt, hoe meer het prestige der Europesche wapenen verloren gaan en 's vijands overmoed toenemen zal. Het is daarom te wenschen dat men den kommandant der expeditie de middelen om zoo krachtig mogelijk te ageren niet zal onthouden.

„In navolging der heeren Maclaine, Watson en Co. zal nu ook de heer Cores de Vries op den 15den en 30sten van iedere maand een zijner booten naar Singapore doen vertrekken, in verband met de mail naar Europa, terwijl de mail van Europa evenwel op de gewone tijden zal worden afgehaald. Eene nieuwe weldaad die wij aan het levendmakend beginsel der concurrentie te danken hebben.

„Volgens een Singapoersch blad zal een nieuwe telegraafkabel gelegd worden tusschen Singapore en Batavia, zooveel mogelijk langs de kusten, waardoor ten minste een gedeelte der bezwaren waarmede men nu te kampen heeft zoude worden vermeden. Het zal echter moeijelijk blijven kwaadwilligen te beletten den kabel met opzet te beschadigen, hetwelk nu en dan schijnt te hebben plaats gehad. De zaak is zeker een ernstig onderzoek waardig, en wanneer wij ten slotte slechts eene geregelde electrische communicatie met den vastewal van Indië verkrijgen, zal men het verlies der aan dezen kabel verkwiste twee millioen guldens spoedig vergeten zijn.

„De suikeroogst belooft bijzonder gunstige resultaten, waardoor het beweren van hen, die tegen de analogie en de uitspraak der wetenschap volhouden dat de suikerproductie op Java haar toppunt zoude hebben bereikt, op schitterende wijze zal worden gelogenstraft. Ook de veiling van 40,000 pic. suiker, op 15 dezer te Batavia gehouden, is goed afgeloopen.

„Beter dan de opening van het Gymnasium, welke op dienzelfden dag heeft plaats gehad, of liever had moeten plaats hebben. Het grootste gedeelte der leerlingen is voorloopig naar de ouderlijke woning teruggekeerd, omdat hun aan het schoolgebouw nog geen behoorlijke ontvangst was voorbereid. De eetzaal, en wat van meer gewigt is, de badkamers waren nog niet in gereedheid, en ook de zoo hoog noodige middelen van toezigt op de jongelieden waren nog zeer gebrekkig. Het is te hopen dat door de zorgen van den rector en de curatoren daarin spoedig worde voorzien, opdat deze instelling hare goede reputatie niet verlieze en bevrijd blijve van Herwijnen's lot.

„Nog altijd wacht men hier te vergeefs op eene bezending exemplaren van Max Havelaar, en gering is het aantal der gelukkigen die de gelegenheid hadden dat merkwaardig boek a tête reposée te lezen en te herlezen. Ons ontbrak die gelegenheid tot heden; wij konden het slechts doorvliegen, en onthielden ons daarom van eene beoordeeling, die wij anders — ook na de voortreffelijke stukken van prof. Veth en van den recensent in den Spectator — niet overbodig zouden achten. Het Nederlandsch publiek heeft regt te verwachten dat ook uit Indië een onpartijdig oordeel zich doe hooren althans over de feiten, in dit boek vermeld; wij verbinden ons gaarne die verwachting niet teleur te stellen, zoodra het werk hier zal verkrijgbaar zijn. Multatuli zal wel doen voor zijne volgende geschriften een uitgever te kiezen van minder slaperigen aard.

„De heer H. J. Lion, die steeds lijdende is, wordt binnen eenige dagen te Batavia verwacht, en zal zich met de eerstvolgende mail begeven naar Europa."

— Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 17 dezer is het volgende bepaald:

Met den 1 december 1860 worden op Java en Madura buiten omloop gesteld de recepissen van *f* 100 en *f* 500. uitgegeven krachtens de publicatie van 4 februarij 1846 (Staatsblad n°. 3). Tot en met den 30 november 1860 zijn deze recepissen bij 's Lands kassen te Batavia, Samarang en Soerabaija, alsmede, voor zooveel de aanwezige middelen zulks toelaten, bij 's Lands kassen op de hoofdplaatsen der verschillende gewesten van Java en Madura, verwisselbaar tegen zilveren munt, gulden om gulden. Van en met den 1 december 1860 zijn de recepissen, welke niet binnen den bepaalden termijn ter verwisseling zijn aangeboden, alleen bij 's Lands kas te Batavia verwisselbaar. Ten gerieve van het algemeen worden de recepissen, nog tot en met den laatsten februarij 1861 bij alle Lands kassen in betaling aangenomen.

— Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 15 dezer is verklaard, dat vernietigd is het aan John Frenay verleende tot uitsluitende gebruikmaking strekkende octrooi voor den tijd van tien jaren, voor eene, zoo hij verklaart, door hem gedane uitvinding, bestaande in een werktuig tot het ontbolsteren van rijst (rijstpelmolen), het voordeel opleverende van bijna geen korrels te breken.

— Gedurende de maand julij 1860 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van *f* 889,573:27. De ontvangst over de zeven eerste maanden van 1860 bedraagt *f* 5,584,188:82½; hieronder is echter begrepen aan fictieve regten op Gouvernem.-producten *f* 721,884:04½, aan terugbetaalde regten *f* 77.284:58½, zoodat de zuivere ontvangst *f* 4,785,020:19½ beloopt. Gedurende de zeven eerste maanden van 1860 is meer ontvangen dan over dienzelfden tijd in 1858 *f* 1,038,445:39½ en in 1859 *f* 956,777:51.

— De op 15 dezer door het Gouvernement gehouden suikerveiling is afgeloopen als volgt: 20,000 picols liggende te Samarang tot *f* 16.23 dooreen, 20,000 picols liggende te Soerabaija tot *f* 16.27½; generale avarijprijs *f* 16.25½. Alles per picol n.° 16.

— Den 15 dezer heeft de stoomboot Koningin der Nederlanden, kapit. Lewis. deze reede verlaten, zich begevende regtstreeks naar Singapore, tot het overbrengen der suppletoire pakketten. Het getal brieven, dit maal verzonden, was als volgt: per overlandmail via Marseille 2605 adressen, via Triest 465, via Southampton 162; naar Singapore 567; totaal 3799 adressen.

— De Overlandpost, loopende tot 10 augustus, is den 18 dezer hier aangekomen.

— Den 20 dezer kwam alhier ter reede het schip Joan, kapit. La Seur, aan boord waarvan zich bevond een detachement suppletie-troepen, sterk 125 onderofficieren en manschappen, onder kommando van den kapitein Bloem, medegeleiders de tweede luitenants Drimmelen, Krantz en Logemann. De manschappen hebben zich gedurende den overtogt uitmuntend gedragen. Den volgenden dag is het detachement ontscheept en op de gewone wijze naar Weltevreden gemarcheerd.

Per telegraaf via Soerabaija zijn de volgende berigten ontvangen:

Timor 22 augustus. — Voor zoover bekend heerschte overal rust. Van Larentoeka waren gunstige tijdingen ontvangen, loopende tot den 15 augustus.

Menado 26 augustus. — De rijstoogst is bijzonder voordeelig en de gezondheidstoestand gunstig. Ongestoorde rust.

Amboina 1 september en *Banda* 3 september. — Sedert de laatste berigten niets bijzonders voorgevallen.

Makasser 14 september. — De leenvorstin van Tanette en Datoe Bakka, haar voormalige echtgenoot, bevonden zich ter hoofdplaats, de eerste om hulde te bewijzen, de laatste om vergiffenis te vragen. La Ourong, thans datoe van Lampoda, vroeger pretendent voor Sopeng, alsmede de Sopengsche Prins Ambona Salenka waren voornemens den Gouverneur van Celebes een bezoek te brengen. In Laikan Toretea hebben eenige Anak Kraeng zich tegen het gezag van hunnen Vorst verzet en met hulp van lieden uit Bangkala vijandelijkheden gepleegd, doch door tusschenkomst van het Nederlandsche bestuur zijn de twistende partijen verzoend.

SAMARANG. — Des morgens van den 9 dezer verzamelde zich vroegtijdig een groot getal inwoners dezer plaats aan den Boom, om een laatst vaarwel toe te roepen aan den heer Potter, oud-resident van Samarang, die met zijne familie naar Nederland vertrok. In korte doch hartelijke bewoordingen nam de heer Potter afscheid van de talrijke vrienden, die hij op deze plaats, waaraan hij door zoo vele banden was verbonden, achterliet. Hoewel niemand den heer Potter zijne door een langdurigen en drukken diensttijd verkregene rust zal misgunnen, zagen allen den geachten man met leedwezen vertrekken, en niet alleen bij hen die daar tegenwoordig waren, maar ook bij vele anderen die verhinderd zijn geweest dien morgen daar tegenwoordig te wezen, zal zijne herinnering nog lang levendig blijven.

SOERABAIJA. — Na de benoeming van den afgetreden resident van Soerabaija tot lid in den raad van Ned. Indië, werd door ambtenaren, officieren en verdere ingezetenen dier residentie de niet onbelangrijke som van p. m. *f* 25,000 bijeengebragt, tot den aankoop van een aandenken, als een blijk van hoogachting en erkentelijkheid van Soerabaija's ingezetenen. Z. H. Ed. Gestr. vermeende echter dat niet te mogen aannemen, zulks strijdig achtende met het verbod, dat ambtenaren geschenken aannemen. Door eene commissie werd daarna een rekest aan de Regering ingediend, om in dit geval dispensatie dier bepaling te erlangen en alzoo den belanghebbende het aannemen van het geschenk te vergunnen. Hierop is dezer dagen afwijzend beschikt.

— Door de politie alhier is eene waarschuwing aan de ingezetenen bekend gemaakt, dat er ingelegde Europesche augurken worden verkocht, vermengd met eene belangrijke hoeveelheid koperzuur. Door de geneeskundige commissie van toevoorzigt onderzocht, is het gebruik hoogst nadeelig voor de gezondheid bevonden.

— Het muziekgenootschap St. Cecilia, sedert het vertrek der Fransche opera van hier in diepen slaap gedompeld, is korten tijd geleden daaruit wakker geschud. Door een flink opgetreden bestuur schijnt die vereeniging, waarbij zich verscheiden zangers hebben gevoegd, in bloei te zullen toenemen. De doelmatige inrigting der voorgalerij van het comedie-gebouw tot een concertzaal, hetwelk wij te danken hebben aan den verdienstelijken mede-directeur Ermeling, brengt veel bij tot veraangenaming en gezelligheid der bijeenkomst. Eerstdaags wordt de uitvoering van een concert verwacht.

— Den 17 dezer, 9 ure des morgens, is de stoomer Menado, gezagvoerder Couturon, uit de Molukken en Celebes alhier ter reede aangekomen. Men verneemt, dat in beide gouvernementen alles rustig is en niets gewigtigs is voorgevallen.

PASSAROEAN. — Eene ongekende productie belooft de suikeroogst in deze residentie. Eenige fabriekanten verwachten 75 en 90 picols per bouw.

— Met leedwezen wordt gezegd, dat de heer Steinmetz, onder wiens bestuur de residentie Passaroean zoo zeer in bloei is toegenomen, het voornemen zou hebben opgevat, om met verlof naar Nederland te vertrekken.

— Men is in het zoo schoone societeits-gebouw alhier druk bezig met de oprigting van een liefhebberijtooneel.

SOERAKARTA. In de maand maart van het vorige jaar is te Soerakarta eene inschrijving geopend ten behoeve van een gedenkteeken op het graf van den heer C. F. Winter Sr., en werden gedrukte inteekeninglijsten, van een kort woord van toelichting vergezeld, aan alle hoofden van gewestelijk bestuur in Nederlandsch-Indië, gelijk mede aan den hoogleeraar T. Roorda te Delft, rondgezonden, met verzoek om verspreiding en om inname van bijdragen. Die medewerking werd genoegzaam van alle zijden met de meeste hulpvaardigheid verleend. Zoodra van genoegzame deelneming gebleken was, is de hulp van de Regering ingeroepen voor de overmaking van de ingeschrevene gelden naar Soerakarta, en werd daaraan voldaan door het Gouvernements-besluit van 29 sept. 1859, n.° 37, waarbij de directeur van finantien tot die overmaking, voor zoover de dienst en de stand van 's Lands kas die zou toelaten, gemagtigd werd. Volgens het bepaalde bij de lijsten van inteekening heeft op ultimo december jl. te Soerakarta eene vergadering van aldaar aanwezige contribuanten plaats gehad, waarin van de voorloopig verkregene uitkomsten verslag is gedaan, en vervolgens de verdere uitvoering van het plan opgedragen werd aan eene tot dat einde bij meerderheid van stemmen verkozene commissie, bestaande uit den Pangeran Adipati Arjo Makoe Negoro en de heeren dr. W. Palmer van den Broek, A. B. Cohen Stuart, T. A. F. van der Valk en F. W. Winter. Bij dezelfde gelegenheid is beraadslaagd over de beste wijze om de beschikbare middelen aan het voorgestelde oogmerk dienstbaar te maken. Tegen het aanvankelijk voornemen om het gedenkteeken op het graf van den overledene op te rigten, bleken onvoorziene bezwaren te bestaan, en is derhalve eene andere plaatsing in overweging genomen, waaromtrent thans eene beschikking van Regeringswege wordt te gemoet gezien. In afwachting dat dit punt beslist zij, kan aan het ontwerpen van een bepaald plan niet wel ernstig worden gedacht. Inmiddels zijn nu alle ingeschrevene gelden, ook uit Nederland, bij de commissie ingekomen, tot een gezamenlijk bedrag van *f* 4.338:27, eene uitkomst, die, met het oog op de strekking der inschrijving, waarbij opzettelijk alle aandrang tot deelneming vermeden was, allezins bevredigend mag genoemd worden. Dat bedrag is na aftrek van eenige kleine uitgaven aan briefport als anderzins, voorloopig in obligatien van de escompto-maatschappij belegd.

RIOUW. De resident van Riouw vertrok den 22 julij jl. met Zr. Ms. stoomschip Merapi, kommandant kapitein-luitenant ter zee de Haes, naar Siak, ter regeling van eenige dienstaangelegenheden, en kwam den 1 augustus met Zr. Ms. schroefstoomschip Vice-Admiraal Koopman te Riouw terug. — Op den 20 augustus werd door Zr. Ms. stoomschip Merapi een kruistogt ondernomen in de wateren van Lingga. De kusten van Indragiri, Reteh en verder de oostkust van Sumatra tot aan de Toenkal-rivier, werden bij dezen togt onderzocht, zonder evenwel verdachte vaartuigen aan te treffen. Bij het aandoen van de reede van Lingga is tevens de baai van Sekana bezocht, waar een paar gewapende sloepen, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse C. A. B. D. Rijk, naar den wal werden gezonden, ten einde te onderzoeken naar de aanwezigheid van verdachte vaartuigen, dan wel naar voorwerpen, welke het vermoeden van zeeroof konden opwekken. Er werd echter niets verdachts gevonden, om welke reden de woningen van de, bij het verschijnen van het stoomschip, gevlugte bevolking werden gespaard en de bezittingen geëerbiedigd. — In het rijk van Lingga schijnt overigens eene gewenschte rust te heerschen, zoodat den 27 augustus jl. de Merapi terugkeerde, zijnde bij den terugtogt van Lingga de koers genomen door de straten Tjoempog en Abang, zonder evenwel in deze vaarwaters zeeroovers te hebben ontmoet.

CELEBES EN ONDERHOORIGHEDEN. Berigten over de maand augustus jl. behelzen het volgende:

Zuider Districten. De compagnie infanterie, die zich sedert de in october 1852 in Polongbanking voorgevallene ongeregeldheden, te Takelar bevond, is, om reden zij aldaar niet meer noodig geacht werd, naar Macasser teruggekeerd.

Afdeeling Sindjai. Kraeng Segeri bevond zich nog ziek te Rentenge (Boni) tegen over Batangnipa. Klagten over zijn gedrag aldaar waren niet ontvangen: de leenvorst van Boni was niettemin aangespoord hem niet langer in die streek te laten verblijven. De Sretewatang (hoofd) van het district Boeloe-Boeloe toonde, zonder zich te verzetten, voortdurenden onwil in het opvolgen van bevelen, en had zijdelings doen blijken van het bestuur ontheven te willen zijn. De gezaghebber was derhalve gelast, hem namens den gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden te zeggen, dat hij gehoorzamen of zijn ontslag vragen moest, met waarschuwing, dat hem dit anders zoude gegeven worden. Ook de bejaarde en tegenstrevende Kraeng van Aud-Boelekomba had den wensch geuit om door zijnen zoon vervangen te worden. De Bonische gecommitteerden tot aanwijzing der grens waren nog niet verschenen. Inmiddels was door den ambtenaar Bakkers na plaatselijk onderzoek een plan van grensregeling ingediend, waaromtrent bij zijne terugkomst te Macasser met den vorst van Goa zal worden in overleg getreden.

Boni. De leenvorst heeft Tjinrana verlaten en zich naar Kajoe begeven, alwaar hij eenigen tijd dacht door te brengen. Aroe Oedjoeng hield zich nog te Palima op.

Tanette. De Soppengsche prins La Sangadji Datoe Bakka (voormalig echtgenoot van de leenvorstin van Tanette), die zich verleden jaar, na in Tanette velerlei ongeregeldheden gepleegd te hebben, gewapenderhand tegen het Gouvernement verzette, en dien ten gevolge uit dat land verdreven werd, is op den 20 augustus te Macassar verschenen, met het doel om vergiffenis te vragen, nadat hij daartoe vooraf vergunning gevraagd en verkregen had onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat hij er niet aan denken mogt weder in Tanette toegelaten te zullen worden. Van de leenvorstin gelijktijdig berigt ontvangen zijnde dat de volgelingen van Datoe Bakka op hunnen doortogt over het grensgebied van Tanette in de kampong Amaroeng roof gepleegd hadden, en dat zij zelve voornemens was om voor het doen der jaarlijksche hulde naar Macasser te komen, zoo is hare komst en nadere opheldering omtrent den bedoelden roof afgewacht, alvorens Datoe Bakka te ontvangen. De leenvorstin is op den 25 augustus te Macasser aangekomen, vergezeld van de Hadat, van Aroe Lalolang en van eenen vertegenwoordiger van Aroe Lipoekasi, die door ziekte verhinderd werd in persoon te verschijnen. Onderscheidene aangelegenheden het land van Tanette betreffende zijn met haar besproken.

Sanraboni. De Vorstin en verdere hoofden hebben zeer goede diensten verleend bij het lossen en bergen van goederen uit het op de kust van dit landschap gestrande Nederlandsche schip Juno. Eene billijke begrooting van kosten is door hen ingediend en door de betrokkenen onverwijld betaald.

Door Zijne Exc. den Gouverneur-Generaal van Nederl. Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Bevorderd: tot hoofd-ingenieur bij de burgerl. openb. werken P. J. G. Beijerinck, zijnde hij tevens bevestigd in de betrekk. van chef der vierde waterstaats-afd., met aanwijzing van de hoofdplaats Soerabaija tot standplaats.

Benoemd: tot ads.-res., tevens vendum., te Soerakarta. R. C. van Prehn Wiese; bij het Hooggeregtshof van Ned.-Indië, tot 1sten deurwaarder C. M. van Abkoude; tot 2den deurwaarder P. A. Mosselman; bij de sub-commissie van onderwijs te Magelang (res. Kadoe), tot gedelegeerd lid van de sub-commissie van onderwijs te Samarang, voor de schoolzaken te Ambarawa, C. J. H. Fransen; tot lid jhr. mr. O. E. van Nispen; tot ads.-res. van Soemedang en Limbangan (Preanger Regentsch.), tevens vendumeester aldaar, H. J. Dagneaux; tot ads.-res. van Japara, resid. van dien naam, tevens vendum. aldaar, G. M. W. van der Kaa, en tot ads.-res. van Demak en Grobogan (res. Samarang), tevens vendum. aldaar, A. Taunay.

Ontslagen: eerv., uit zijne betrekk., de pakhuism. bij het zout-hoofddepôt te Grissee (Soerab.) J. H. Slingerlandt; wegens vertrek, het lid jonkheer C. L. de Jonge, onder dankbet. voor de door hem als zoodanig bewezene diensten; op hun verz., eerv., uit 's Lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen opziener bij de specerij-cult. in de resid. Banda F. E. van der Aa, en met behoud van aanspraak op pensioen, de ads.-res. van Bawean, resid. Soerabaija, J. F. van der Loo.

Gesteld: ter beschikk. van den directeur der cult., de ambt. der 2de kl. voor de dienst in Ned.-Indië F. A. A. Ruitenbach.

Opgedragen: de waarnem. der betrekk. van resid. van Palembang, aan den luit.-kolon. der inf. W. E. Kroesen.

Erkend en Toegelaten: krachtens magtiging des Konings, de heer F. W. Mathieuw als consul der Vrije en Hanzeestad Hamburg te Soerabaija.

Goedgekeurd: dat door den Raad van Justitie te Soerabaija is benoemd tot buitengewoon [illegible]st.-griff. bij die Regtbank, buiten bezwaar van 's Lands kas, J. C. Kolmes. Dat door den resid. van Timor is opgedragen de waarn. der betrekk. van civiel gezagh. van de Solor-eilanden, aan den 1sten luit. der infant. C. B. H. van Deutekom. Door den Consul van Saksen te Batavia is ben., tot zijnen consulairen agent de heer A. Bauer; door den Consul van Denemarken aldaar tot vice-consul de heer A. Bauer, en door den Consul van Oldenburgh aldaar tot zijnen consulairen agent de heer A. Bauer, allen te Batavia.

Militair Departement.

Benoemd: tot milit. kommand. van Palembang W. E. Kroesen; tot waarnem. plaatsel. kommand. te Batavia, de luit.-kolonel der inf. E. C. F. Happé; tot adjud. in de 3de milit. afd. op Java, de 1ste luit. W. A. J. J. Kraal, met bepaling dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd a la suite; tot adjud. bij het garn.-bat. van Celebes en Onderh., de 1ste luit. J. H. van der Schalk.

Ontslagen: op zijn verz., eerv., uit Zr. Ms. milit. dienst, de apoth. der 3de kl. H. A. C. Lammerts van Bueren.

Overgeplaatst: bij het wapen der inf., bij het 16de bat. de majoor J. W. J. Piper; bij het 7de bat. de majoor A. de Veer de Rochemont, en bij den staf van het garnizoens-bat. van Palembang, de majoor J. J. Pepelaia.

Verleend: een 2jarig verlof naar Nederl., aan den majoor der inf. J. J. G. H. Strengnaerts.

BUITENLAND.

CHINA.

HONG KONG 27 *september*. — Nadat, zoo als met de laatste brievenmail gemeld is, het voornaamste der Takuforten den 21. laatstleden door de geallieerden ingenomen en zulks door de overgaaf der andere forten en van Tientsin zelf gevolgd was, ontving men de stelligste verzekeringen dat Chinesche commissarissen zich onverwijld bij de gezanten der geallieerden zouden vervoegen, al hunne eischen inwilligen, en alle noodige schikkingen, zoowel wegens de schadeloosstelling als wegens het bezoek ten Hove treffen. Graaf Elgin bereikte Tientsin den 25 augustus te water, terwijl de troepen langs den regteroever oprukten. De Fransche gezant, baron Gros, kwam twee dagen later aan. Den 27 augustus werd het berigt ontvangen dat Kweiliang naar Tientsin komen zou om de onderhandelingen te openen; vier dagen later verscheen hij met een anderen hoogen ambtenaar, en zij stemden niet slechts in al de eischen der geallieerden toe, maar noodigden de gezanten uit het grootste vertrouwen in hunne goede trouw en vredelievende verzekeringen te stellen, het gevolg waarvan was dat de troepen werkeloos bleven, de schikkingen tot het zuidwaarts zenden van een gedeelte daarvan uitgenomen. Toen echter de preliminairen met de commissarissen voleindigd waren en men het bekrachtigen daarvan met hunne handteekening verlangde, weigerde Kweiliang dit, met te zeggen dat hij niet gemagtigd was iets te teekenen. Dit geschiedde den 7 of 8 dezer en zoo waren verscheiden dagen verloren gegaan. Het hoofddoel van het bedrog moet echter nog iets anders geweest zijn, maar wat blijft tot hiertoe een geheim.

De afstand tusschen Tientsin en Peking is ongeveer 60 mijlen, en zou dus niet noemenswaardig zijn zonder den belegeringstrein dien de geallieerden met zich voeren moesten. Algemeen wordt erkend hoe het wenschelijkst ware een beleg van Peking zoo mogelijk te vermijden, maar zeker is het toch dat, had men het belegeringsgeschut staande de onderhandelingen derwaarts kunnen brengen, zulks daaraan de meeste kracht bijgezet en den aanval op eene zoo volkrijke hoofdstad voorgekomen hebben zou. Zoodra nu de dubbelhartigheid van Kweiliang gebleken was werd geen oogenblik verzuimd om het leger naar Peking te doen oprukken. De eerste Engelsche divisie ging den 8, de geheele Fransche legermagt den 9 dezer, de tweede Engelsche divisie den 13 dezer, — den datum der laatste berigten, — op marsch, terwijl binnen Tientsin bezetting gelegd werd. Graaf Elgin, die den 13 dezer twintig mijlen van Tientsin af op den weg naar Peking was, had zijn besluit te kennen gegeven om alleen onder de wallen dier stad te onderhandelen, en het leger zou denkelijk in de eerste plaats te Tungchow, op zes a acht mijlen afstands daarvan, kamperen. De stedelijke autoriteiten te Tientsin mogten hunne betrekkingen met de inboorlingen voortzetten, tusschen welke en de troepen de beste verstandhouding heerschte, zoo als dit trouwens met de Chinezen in het algemeen het geval is, hetgeen den aanvoer van levensbehoeften gemakkelijk en goedkoop maakt.

Vrij algemeen dacht men dat de Chinesche Regering getalmd heeft, in de valsche hoop dat de naderende winter de geallieerden zou ophouden of zelfs vernielen. Bedenkt men daarentegen dat zij de rijke vallei van de Yangtze reeds aan opstand en regeringloosheid ter prooi heeft gelaten, hoe de geallieerden de zaak der Keizerlijken te Shanghai hebben ondersteund, hoe lankmoedig zij zich jegens de overwonnelingen aan de Peïho betoond hebben, en welk hemelsbreed verschil er tusschen hunne behandeling der inwoners en die der moord- en roofzieke rebellen bestaat, dan zou men van die Regering moeten verwachten dat zij van verderen tegenstand zou afzien.

De rebellen blijven in het onbetwist bezit van den linkeroever der Yangtze, zwerven steeds rondom Shanghai om, snijden de gemeenschap af, branden, plunderen en ontnemen den handelaars het vertrouwen. Nogtans wordt er veel zijde en meer thee dan vroeger aangevoerd, en de Keizerlijke autoriteiten zelfs moedigen de vreemdelingen aan om inkoopen in het binnenland te doen.

Uit Canton luidt het nieuws ongunstig. De rebellen aan de oevers zijn daar sterker dan men vermoed had. De luitenant-gouverneur staat aldaar met eene talrijke magt en zal denkelijk zijne handelingen naar de tijdingen uit het noorden regelen. Tusschen hem en den gouverneur-generaal heerscht verschil over de buitenlandsche betrekkingen, de vereffening waarvan gewis van gunstige uitwerking op den handel van Canton zijn zou.

Uit Saigon zijn de berigten aan de laatst medegedeelde gelijk. Het verkeerd beleid der Fransche koloniale ondernemingen vertoont zich daar in volle kracht.

ENGELAND.

LONDEN 12 November.

(*Particuliere Correspondentie*).

Gisteren werd aan het bureau van buitenlandsche zaken van onzen consul te Marseille eene depêche ontvangen, inhoudende dat, volgens berigten van Hong-Kong van den 26 september, de onderhandelingen met de Chinezen tot hoegenaamd geen voldoend resultaat hadden geleid, en dat het leger der Geallieerden tegen Peking begon op te rukken. Die depêche veroorzaakte hier natuurlijk een hoogst onaangenamen indruk en reeds begon men lord Elgin te beschuldigen, door eene onstaatkundige en willekeurige handelwijze jegens de Chinezen de mislukking der vredes-onderhandelingen te hebben veroorzaakt. De Morning Post bevat evenwel heden morgen eene officiële aankondiging, die ons integendeel verzekert dat de vrede gesloten is. Volgens die aankondiging werd hier zaturdag eene officiële telegram van sir Hope Grant ontvangen, inhoudende dat hij bereids twee regementen huiswaarts had gezonden, en dat andere zich gereed maakten hen te volgen. Die telegram was gedateerd 26 september.

De Post, na vervolgens eenige vroegere telegrammen te hebben aangehaald, volgens welke de Geallieerden te Tien-tsin in onderhandeling waren en ook op die van heden, welke u bereids zijn geworden, te hebben gewezen, besluit zijne aankondiging aldus: „Wij moeten nog vernemen of er met Sankalinsin, die berigt werd met aanzienlijke strijdkrachten aanwezig te zijn, een slag werd geleverd; of Peking zelve bezet was, of wel of de Keizer zich in eens op onze voorwaarden overgaf. Wij hebben echter de verzekering dat een volkomen en voldoende vrede is gesloten. De telegram van sir Hope Grant bewijst dat de expeditie haar doel heeft bereikt, daar hij den 26 september twee regementen had teruggezonden en toebereidselen maakte om het overgebleven leger huiswaarts te doen keeren." Hetzelfde orgaan komt op de questie nog eens breedvoerig in een hoofdartikel terug en verheugt zich over het bijzonder gelukkig en spoedig succes der expeditie. De kosten er van zullen, volgens zijne meening, ongetwijfeld door eene volle schadevergoeding worden gedekt en de bepalingen van het vredesverdrag zullen algemeen voldoening geven.

Onze bladen schijnen te zijn overeengekomen om eenparig een lofartikel aan Garibaldi te wijden. Ook de Times schijnt zich met hem te hebben verzoend; hij geeft hem althans heden morgen zijn zoowel verdienden naam van Washington terug. Hij brengt hulde aan zijne verwijdering naar het eiland Caprera, en voegt er in bewondering bij: „ zijne roeping is te edel, zijn geest te onwereldsch om hem te veroorloven eene plaats te nemen onder de gewone staatkundigen, die het alledaagsche werk van menschelijke aangelegenheden verrigten." Voorwaar een loffelijke hulde hem door een blad toegebragt, dat hem nog niet lang geleden een vrijbuiter en Condottiere noemde!

De Morning Advertiser noemt hem den hedendaagschen Cincinnatus die naar zijn ploeg terugkeert. In politieke kringen vind ik velen die beweren dat hij in de toekomende lente weder op het oorlogstooneel zal verschijnen, daar zij moeijelijk gelooven dat de zoo despotieke Habsburger Venetië zonder een hardnekkigen en bloedigen oorlog zal opgeven. Anderen vermeenen integendeel dat Engeland er in zal slagen Oostenrijk tot een vrijwilligen afstand te overreden. Het is dunkt mij hoogst moeijelijk ter gunste van een dier verschillende opinien te beslissen. De militaire toebereidselen van Oostenrijk, de voortdurende gewelddadigheden, waaraan de Venetianen onderworpen zijn, en eindelijk de geheime aanmoedigingen die de inwoners van Venetië steeds ontvangen, doen voor het eerste vreezen, terwijl het laatste door de mislukkingen der concessien aan Hongarijë en een weinig vertrouwen op het gezond verstand en helder doorzigt van den Keizer van Oostenrijk meer bijval verdient. Hopen wij dat Frans Jozef den geest des tijds beter versta dan Frans II!

Morgen zal in lord Palmerstons officiële residentie een Kabinetsraad worden gehouden; al de Ministers zullen, naar men zegt, tegenwoordig zijn.

Verder heeft de benoeming plaats van de sheriffs voor de respectieve provincien van Engeland en Wallis. De Ministers zijn daarbij aanwezig.

In de laatste dagen zijn de aanvallen op den heer Klotz Rowsell, als ontwerper van het vrijwilligers uitstapje naar Parijs, zoo hevig geweest, dat hij het waarschijnlijk noodzakelijk achtte zich openbaar te verdedigen. Tot dat einde rigt hij heden morgen een Franschen brief aan den Times, waarin hij de aantijging tegen hem in een brief van lord Bury vervat, tracht te ontzenuwen en het publiek mededeelt, zonder vrees van te worden gelogenstraft, dat de Hertog van Cambridge kennis van het plan droeg. De Hertog zou van hem een eigenhandig schrijven hebben ontvangen, waarin hij hem het antwoord van Napoleon mededeelt en daarop onmiddellijk en zeer vriendschappelijk er zijne goedkeuring over hebben te kennen gegeven. Wat meer is, hij autoriseerde hem Napoleon 's Hertogen persoonlijke voldoening over te brengen. Ook de minister van oorlog, de heer Sidney Herbert, zou daaraan zijne goedkeuring hebben verleend, doch met een weinig meer reserve. Wat er ook van zij, de vrijwilligers voelen geen lust zich nu naar Parijs te begeven; daarbij heeft de Times hen de angst op het lijf gejaagd door hun te vertellen dat de Franschen zulke dolle liefhebbers van duelleren zijn.

Kardinaal Antonelli heeft een brief gerigt aan kardinaal Wiseman, waarin hij hem dringend aanbeveelt in ieder bisdom van Engeland den St. Pieterspenning te doen inzamelen, ten einde de uitgeputte Pauselijke schatkist weder te vullen. Kardinaal Wiseman heeft onmiddellijk afschrift aan de respective bisschoppen van Engeland gezonden en tevens een brief gerigt aan de Katholieke geestelijkheid in het district van Westminster, waarbij hij hen aanspoort meetings te houden en alle mogelijke pogingen in het werk te stellen om aan het verlangen van den Paus te voldoen. Beide brieven werden gisteren in de verschillende kerken gedurende de mis voorgelezen.

Zaturdag jl. werd de Kildorestreet-Club te Dublin geheel door de vlammen verteerd. Drie bedienden verloren daarbij het leven.

Woensdag aanstaande zal het Osborne admiraliteitsjagt, bevelhebber George K. Bower, naar Antwerpen vertrekken, en zal aldaar ter beschikking van de Keizerin van Oostenrijk worden gesteld.

Er zijn verscheiden stoombooten naar het eskader van den Prins van Wallis afgezonden. Men gelooft dat de zware oostewinden zijne reis hebben vertraagd; hij is nu reeds 22 dagen op weg.

De oudste zoon van lord John Russell is nu lid geworden te Edinburgh in een der universiteiten waar zijn vader vijftig jaar geleden student was.

De firma Henry Halmaer, suikerraffinadeurs, Jinckstreet, heeft heden zijne betalingen gestaakt; 12/6 van het pond wordt ter betaling aangeboden. Het bedrag der schuld is nog niet bekend.

— Nog altijd blijft men zonder tijding van den Prins van Wallis. De betrekkingen van zijnen stalmeester, kapitein Grey, zien met even groot verlangen naar diens terugkomst uit, naardien zijne bruiloft op den 14 dezer bepaald is.

— De afwezigheid der Vertegenwoordigers van drie der groote Mogendheden aan den maaltijd van den Lord Maire kan niet zoo groote verwondering en ongerustheid wekken als aanvankelijk geschied is, wanneer men bedenkt dat de Pruissische gezant, de heer von Bernstorff, wegens verkoudheid het bed moest houden, de Oostenrijksche nog altijd met verlof afwezig is, en de Russische, uit hoofde van den hofrouw over de Keizerin-Moeder, niet voegzaam aan een openlijk feestmaal deel kon nemen.

— Graaf Aberdeen verkeert in zeer lijdenden toestand.

— Sir Moses Montefiore heeft een schrijven van zijne geloofsgenooten te Damascus, van 23 september, ontvangen, waarin zij klagen in groot gevaar te verkeeren van mishandeld te worden, ofschoon door hen geen deel aan de schenddaden tegen de Christenen genomen is. Naardien zij tevens dringend om Engelsche bescherming smeekten, wendde sir Moses zich onverwijld tot lord J. Russell, die hem terstond liet weten dat hij den Engelschen gezant te Konstantinopel per telegraaf gelast had de noodige maatregelen tot bescherming der Israëlieten in Syrië te nemen, en dat aan de consuls te Beyruth en Damascus gelijke bevelen toegezonden zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS 12 November.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De telegraaf bragt heden teleurstelling. Na acht dagen onderhandelens te Tien Tsing, nadat er langdurig was beraadslaagd over de artikelen tusschen de Europesche Afgezanten en de Chinesche Commissarissen, hebben deze eensklaps verklaard dat zij geene voldoende volmagt bezaten om het tractaat te onderteekenen. De ambassadeurs der geallieerden, genoegzaam voorgelicht door de ondervinding omtrent het karakter der Chinesche diplomatie, hebben, zonder te wachten tot de nadere volmagt was ontvangen, de onderhandelingen afgebroken en de troepen bevolen naar Peking op te rukken. Daar zijn er die alwederom Engeland verdenken van aanleiding te hebben gegeven tot het afbreken der onderhandelingen, — een vermoeden dat mij ten eenenmale uit de lucht gegrepen voorkomt. In ieder geval is de beurs gedaald op het vernemen van de hervatting der vijandelijkheden. Men verontrust zich over die zamentrekking van Chinesche troepenmassa's rondom Peking, waarvan de telegraaf gewaagt. Mogten onze troepen maar niet de heldhaftige dwaasheid herhalen van de 10.000 Grieken; mogten zij in ieder geval even gelukkig zijn in hun aftogt. Zoo als ik reeds vroeger zeide, deze verwijderde oorlog is minder populair dan ooit; maar hij is eenmaal begonnen en men onderwerpt zich bij voorraad aan de beproevingen welke hij ons oplegt.

Niets nieuws uit Italië, noch uit Engeland. Frans II is te Gaëta en men heeft de bevestiging niet ontvangen van de depêche, waarin gesproken werd van onderhandelingen die zouden geopend zijn omtrent de overgave der vesting, die thans van de land- en zeezijde is ingesloten. Het is echter niet aan te nemen dat Frans II zelf zou capituleren. De Koninklijke waardigheid eischt dat de capitulatie niet aanvange dan na zijn vertrek.

Een nieuw incident heeft zich voorgedaan met betrekking tot het regt van visitatie, dat ongetwijfeld aanleiding zal geven tot niet zeer vriendschappelijke woordenwisselingen tusschen Engeland en Spanje. Het Engelsche schip de Brisk heeft het Spaansche vaartuig Manuela prijs gemaakt, dat 746 negers overbragt, die òf als vrijwilligers aangeworven òf slaven waren. Het heeft zijn prijs opgebragt te Port Louis (Mauritius). Nu blijft er eene vraag uit te maken: zijn de Engelschen verpligt de 746 Afrikanen naar hun Vaderland terug te voeren? Het is jammer dat egoïstische berekening bij onze naburen steeds de schoonste gevoelens bederft. Het is niet uit menschenliefde en tot hunne eigene eer dat zij zich zulke hardnekkige vijanden van den slavenhandel toonen. Zij vreezen eenvoudig dat de kolonien der andere volken, bebouwd en vruchtbaar gemaakt door den arbeid dier slaven, met de hunne zouden kunnen wedijveren. Deze afkeer van den slavenhandel is dus niets dan een voorzorg tegen mededingers.

L'Indépendance Belge spreekt van de hervorming van een onzer provinciale bladen in een gewigtig orgaan dat, maar in een voor Frankrijk gunstigen geest, de Augsburgsche Zeitung vervangen zou. Ziehier wat er van is. Sints onderscheidene maanden is er sprake le Mémorial de Lille te herschapen in eene soort van blad als l'Indépendance. Dit blad zou zeer goed onderrigte Parijsche correspondentiën hebben op het gebied der diplomatiek, der politiek, van kunst, wetenschap en letteren. Het zou ten doel hebben l'Indépendance Belge zelf te vervangen als blad, waaraan inlichtingen worden gegeven. Le Mémorial zou eene proefneming zijn *in anima vili* van een drukpersstelsel, vrijzinniger dan dat, waaronder wij thans leven. Het is een plan, maar ik twijfel of het tot uitvoering zal komen.

PS. De Morning Post schijnt nadere, of althans andere depêches uit China ontvangen te hebben, volgens welke de vrede geteekend zou zijn en de Europesche troepen reeds weder op den terugweg zouden zijn. Men verwacht met ongeduld de opheldering dezer tegenstrijdigheid.

— De heer Billault, minister van binnenlandsche zaken, heeft eene circulaire gerigt aan de prefecten, waarin hij herinnert dat, zoo de Regering zich niet heeft verzet tegen de inschrijving voor de Pauselijke leening of tegen het inzamelen der particuliere bijdragen, onder de benaming van St. Pieterspenning naar Rome gezonden, zij toch niet kan veroorloven het instellen, zonder hare magtiging, van permanente comités ter inzameling en uitbreiding van eene soort van belasting ten behoeve eener vreemde Mogendheid. De Minister beveelt daarom de prefecten de comité's die zich reeds gevormd hebben uit te noodigen, zich te ontbinden, met bedreiging van, des gevorderd, de toevlugt te zullen nemen tot de wet. De Minister verklaart evenwel dat het geven van individuële bijdragen even als vroeger volkomen vrij staat.

— De kapitein Guerrier, die met den kapitein Schmidt het eerst in het groote Takufort binnengedrongen en in het legerrapport eervol vermeld is, telt nog slechts vijf en twintig jaren. Zijn vier en twintigsten verjaardag bragt hij in den veldslag van Solferino door en werd daar door een Oostenrijkschen kogel getroffen, die het gewricht zijner regterhand en ook zijne linkerhand ernstig kwetste.

— De heer Bacri, vroeger een der voornaamste groothandelaars van Marseille, is aldaar in den ouderdom van 86 jaren overleden. Zijn naam staat in zeer naauw verband met de verovering van Algerië, want deze ontstond, zoo als men zich herinneren zal, ten gevolge van een geschil tusschen een agent van den heer Bacri en Hussein pacha, over de regeling eener schuldvordering wegens levering van granen, waarin de Fransche Consul, de heer Duval, zich als bemiddelaar mengde, maar van den Dey een slag in het aangezigt met diens waaijer ontving. Zeide men vroeger dat een glas water Frankrijk gered heeft, met even veel regt kan men zeggen dat het bezit van Algerië aan een waaijerslag is te danken.

— In den nacht van 8 op 9 dezer werd in het arrondissement Chateaubriant een vreeselijke misdaad gepleegd. De heer Daniou, ontvanger te Moireton, die den dag met het innen der belastingen te Meilleraie had doorgebragt, is op den openbaren weg vermoord gevonden, en nevens zijn lijk een rijtuigsleutel, denkelijk het voor den moord gebezigd werktuig. De schuldige, een voddenraper, is door de gendarmerie in hechtenis genomen; hij droeg het horloge van zijn slagtoffer bij zich.

— Niet alleen Garibaldi heeft afscheid van Koning Victor Emmanuel genomen, maar ook, naar verzekerd wordt, Bixio, wiens divisie ontbonden is en die naar Genua terugkeert, terwijl ook nog van andere chefs, wier namen men echter niet noemt, gesproken wordt, welke dat dubbel voorbeeld gevolgd zouden hebben.

— De leden van het Napelsch Koningshuis die zich thans te Gaëta bevinden zijn zeer talrijk. Bij den 24jarigen Koning Frans II en zijne Gemalin, zuster der Keizerin van Oostenrijk, bevinden zich toch vijf broeders des Konings, waarvan de oudste 22, de jongste slechts 3 jaren oud is; drie zusters des Konings, 17, 11 en 5 jaren oud, en zijne moeder, de weduwe van Ferdinand II. Of er Ooms des Konings te Gaëta zijn weet men niet met zekerheid, een hunner is te Florence, een andere te Londen. De Tantes des Konings zijn: de Hertogin van Berry, de Koningin-Weduwe van Spanje, de Groothertogin van Toskane, de Gravin de Montemoulin en de Keizerin van Brazilië. Maria Amelia, weduwe van Koning Lodewijk Filips, is zijne Oudtante.

— De Moniteur de l'Armée heeft particuliere brieven ontvangen uit Beyruth, loopende tot 27 october jl., volgens welke Fuad Pacha aldaar was teruggekeerd uit Damascus, waarheen hij zich begeven had ter voorkoming van dreigende gevaren. De leden van den grooten raad waren door hem in hechtenis genomen en voor eene speciale regtbank *ad hoc* gebragt, die dertien hunner tot ballingschap veroordeelde. Door dezen krachtigen maatregel was de vijandelijke beweging tegen de Christenen, welke op het punt was los te barsten, onderdrukt. Na deze handeling heeft Fuad Pacha, uit kracht van de buitengewone volmagt hem door den Sultan verleend, een besluit uitgevaardigd, waarbij het kaïmakamat der Drusen, dat tot heden geheel onafhankelijk was en bijzondere instellingen bezit, bij het Turksche Rijk wordt ingelijfd. De generaal de Beaufort d'Hautpoul is den 24sten van zijne expeditie teruggekeerd; de verschijning der Fransche troepen had een goeden indruk op de bevolking gemaakt.

De troepen zullen thans de winterkwartieren betrekken. Zoo Frankrijk eene verlenging mogt verkrijgen van den termijn, waartoe volgens tractaat met de overige Mogendheden zijne interventie is beperkt, zouden de nu aangevangen operatien waarschijnlijk in het voorjaar hervat en ten einde gebragt worden. De Porte beschouwt dit als noodeloos en meent de rust alleen wel te kunnen handhaven in Syrië. Onderhandelingen omtrent deze aangelegenheid moeten reeds te Konstantinopel zijn geopend; de Engelsche Gezant steunt de beweringen der Porte.

BELGIË.

BRUSSEL 12 *november*. — De Zitting der Kamers zal morgen niet in persoon door den Koning worden geopend, daar Z. M. door eene gelukkig niet ernstige ongesteldheid is aangetast. Dien ten gevolge zal er nu ook geen troonrede, noch een adres van antwoord zijn. Trouwens in de gegeven omstandigheden zou men toch in de aanspraak des Konings, zoo min als in het antwoord der Vertegenwoordiging eene breede en afdoende bespreking van de groote buiten- en binnenlandsche aangelegenheden hebben mogen verwachten.

De aanhangers der van de groote liberale kiesvereeniging afgescheidene partij hebben een adres aan de Gedeputeerde Staten dezer provincie in het leven weten te roepen, waarin de onwettigheid der onlangs plaats gehad hebbende verkiezingen van leden voor den gemeenteraad, of althans van een dier verkiezingen, wordt betoogd, op grond dat men, zonder de kiezers vooraf daarvan te onderrigten, de volgens den rooster aftredende leden en den heer Goblet die zijn ontslag genomen had, bij ééne en dezelfde gelegenheid heeft doen vervangen. L'Indépendance ergert zich zeer aan deze achterdeur, door welke de afgescheidenen nog weder eens op het tooneel hopen te komen. Daar de heer Jacobs zijn ontslag heeft genomen als schepen of wethouder der stad Brussel en de heer Lavallée niet herkozen is, zijn er thans één burgemeestersplaats en vijf wethoudersplaatsen vakant. Voor de eerste noemt men den heer A. Fontaines, voor de vijf andere de heeren J. Anspach, Watteeu, Goffart, Riche en van der Meeren.

Het banket door den heer Verhaegen aan zijne politieke vrienden aangeboden is zeer luisterrijk geweest en, gelijk trouwens van zelf spreekt, rijk aan toespraken, waarin de *question brulante* van de verdeeldheid der vrijzinnige partij vrij hartstogtelijk werd besproken.

Men zegt dat een zoon van Garibaldi zich tegenwoordig te Luik bevindt om te onderhandelen over het leveren van wapenen.

Het getal bezoekers van de badplaats Spa is in het afgeloopen saizoen zeer aanzienlijk geweest en bedroeg 10 895; daarvan waren 5947 Belgen, 1648 Engelschen, 1677 Franschen, 907 Hollanders, 592 Duitschers, 426 Russen, 136 Amerikanen enz.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 10 *november*. — De Prins Regent, die gedurende eenige dagen ongesteld was, is nu weder beter en bragt gisteren een bezoek aan den naar Petersburg doorreizenden Hertog George van Mecklenburg Strelitz en diens gemalin Catharina van Rusland, de eenige nog in leven zijnde dochter van den Grootvorst Michiel, Oom des tegenwoordigen Keizers.

In antwoord op het adres van rouwbeklag, hem door den Gemeenteraad van Berlijn wegens het afsterven der Russische Keizerin Weduwe toegezonden, heeft de Prins Regent onderanderen geschreven hoe dat sterfgeval hem te meer getroffen heeft dewijl hij in zijne geliefde zuster ook de meest getrouwe vriendin verloren heeft, welke band door blijde en treurige gebeurtenissen steeds vaster werd toegehaald. De brief van dankbetuiging eindigt met den wensch dat hem troost en kracht geschonken mogen worden om, onder zoo droevige indrukken, de pligten zijner zware roeping te vervullen.

— Een per Overlandpost te Triest ontvangen berigt uit Hong Kong, van 28 september, zegt hoe de Koning van Siam het Pruissisch gezantschap heeft doen weten dat hij het niet vóór tegen het einde van maart bij zich ontvangen kan.

Per Telegraaf.

LONDEN 13 November.

Uit Rome meldt men den 10 dezer aan het agentschap Reuter, dat de Napelsche troepen door verraad hunner generaals op Romeinsch grondgebied gekomen zijn. De Paus heeft hun 50,000 kroonen en de generaal de Goyon 80,000 rations doen toekomen. Zij werden nu in de provincien verdeeld en vervolgens naar hun Land teruggezonden.

Tweede depêche.

De Times zegt dat het Engelsch gezantschap te Napels opgeheven is. De heer Elliot vervangt te Turijn den heer Hudson, die gezant te Petersburg wordt. De Times keurt de verwijdering van den heer Hudson uit Turijn af.

MARSEILLE 12 November.

Uit Napels heeft men berigt dat Koning Victor Emmanuel den 11 dezer naar Sicilië vertrekt, om den 17 dezer terug te keeren, naardien den 18 dezer een groot feest te Napels gevierd wordt. De generaal Lamarmora is met de geheele militaire hervorming van Italië belast. Vóór zijn vertrek heeft de Koning bevolen dat te Napels een korps van 20,000 man nationale garde opgerigt zal worden. Garibaldi heeft zijne krijgsmakkers gewaarschuwd dat zij zich altijd gereed moeten houden om hem te volgen. Als in maart eene nieuwe botsing in Italië ontstaan mogt is er een millioen Italiaansche soldaten noodig.

Te Rome is den 9 dezer eene buitengewone vergadering der Kardinalen gehouden. Een geheim committé heeft de stemmen voor de aanhechting van Rome aan Sardinië opgenomen.

WEENEN 13 November.

De Weener Zeitung behelst de statuten der nadere inrigting van den Tyrolschen Landdag. Graaf Degenfeld is definitief tot maarschalk en minister van oorlog benoemd. Op last des Keizers worden de tot hiertoe uitgegeven schriftelijke waarschuwingen aan de dagbladen, met de geregtelijke gevolgen daarvan opgeheven, en zal eene nieuwe verordening op de

drukpers worden ingevoerd.

TURIJN 12 November.

De heer Farini is tot luitenant-generaal van Koning Victor Emmanuel te Napels benoemd. De Napelsche dagbladen deelen de afscheidsproclamatie mede, door Garibaldi aan zijne wapenbroeders gerigt: „Ik voed de hoop, zegt hij in die proclamatie, van weldra den degen weder op te vatten, om onze broeders die nog slaven zijn te bevrijden.” Tijdingen uit Gaëta ontbreken.

TURIJN 13 November.

Uit Napels zijn heden alhier de navolgende berigten ontvangen: Z. M. heeft gisteren het hospitaal der vrijwilligers bezocht en de aldaar verpleegden niet alleen minzaam toegesproken, maar ook ieder hunner in de ruimste mate eene verkwikking doen toedienen.

Het officieel dagblad deelt mede, dat Garibaldi benoemd is tot generaal bij de armee.

De werkzaamheden tot het beleg van Gaëta worden ijverig voortgezet. Nog altoos heeft men de hoop niet opgegeven, dat de stad zonder een gevecht zal worden overgegeven. Mogt dit evenwel niet spoedig plaats hebben, dan zal, naar men denkt, het bombardement binnen eenige dagen beginnen.

De nieuw benoemde stadhouder des Konings te Napels heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij een raad van stadhouderschap wordt ingesteld. Daartoe zijn benoemd: Ventimiglio, binnenl. zaken; Pisanelli, gratie en justitie; Scialojs, finantien; Piria, openbaar onderwijs; Dafflitto, openbare werken; Devicenzi, landbouw en koophandel; terwijl de heeren Mancini, Perregni en Caracciolo tot leden van dien raad zonder eene bepaalde afdeeling zijn benoemd. De heer Donghi is met het secretariaat van den raad belast.

LONDEN 13 November.

Koffij en Suiker prijshoudend. — Thee. Op de heden gehouden veiling van 16,071 kisten, zijn 7158 k. tot vaste prijzen verkocht. — Rijst vast; Bengaal 15/9, Madras 12/, Rangoon 11/3 a 11/6. — Lijnolie £ 29.9/ a £ 30. — Talk, in loco 60/6, op Nov./Dec. 60/6, Voorjaar 61/3. De markt was eenigzins vaster. Er werden afgeleverd 273 en aangevoerd 416 vaten.

LIVERPOOL 13 November.

Katoen. Heden zijn 4000 b. afgedaan. De markt was vrij levendig.

BERLIJN 13 November.

Rogge per Nov./Dec. 51¾, Dec./Jan. 51¾. — Raapolie per Nov./Dec. 11⅝, Dec./Jan. 11¾.

MADRID 12 November.

Spanje 1¾ pc. 41.90; dito 3 pc. 50.

LONDEN 13 November.

De 3 pc. Geconsolideerden 93½. Rusland 4½ pc. 99¾. Spanje 1¾ pc. 41; dito buitenl. 3 pc. 49½. Portugal 3 pc. 45. Mexico 3 pc. 21⅞. Peru 4½ pc. 94½; dito 3 pc. 74. Ven. 4½ pc. 22¼; Uitg. 11⅛.

PARIJS 13 November.

Frankrijk 3 pc. 70.10; dito 4½ pc. 95.75; Cred. Mob. 763. Spanje 1¾ pc. 39¾; dito binnenl. 3 pc. 48½.

WEENEN 13 November.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 66.50; dito Nationale 5 pc. 77.70. Wissel Londen ƒ 133.60.

FRANKFORT 13 November.

Oostenr. Metalliek 5 pc. 48¼; dito Nation. 5 pc. 55½. Spanje 1¾ pc. 39⅜; dito 3 pc. 47.

ANTWERPEN 13 November.

België 4½ pc. 98⅛; dito 2½ pc. 56⅜. Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 48 9/16; dito Nation. 5 pc. 56⅜. Spanje 1¾ pc. 39⅜; dito 3 pc. 48⅛.

De binnenlandsche berigten enz. zijn met het verslag der zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van dingsdag 13 november in het bij dit Nummer behoorend Bijvoegsel opgenomen.

Ingezonden Stukken.

In de Couranten van 10 en 11/12 dezer las ik twee artikelen, een van A en een van B. — Als ik ze wel begrijp dan betreffen de daarin voorkomende schampere aanmerkingen hoofdzakelijk de steen waarmede de draai der Koningsbrug bij den bouw gedekt was; — die zienswijze kan ik niet deelen, want naar mijn gevoelen ligt de schuld van ontbinding of vergruizing niet aan het materiaal zelve, maar bloot en alleen aan het drukke verkeer; — ten bewijze hiervan diene dat in den avond van den 18 ll., toen de Brug reeds meer dan een halve etmaal voor het publiek geopend was geweest, er pas voor het eerst in 't midden gedeelte een vak verstraat en op 't westelijk landhoofd een pit opgehaald en bijgewerkt werd, den 29 daarop, toen de passage reeds 12 dagen duurde, werd er bij gelegenheid van den niet zeer zwaren brand in de Wagenstraat en ook omdat de maan zeer helder en vol was, op het O. einde der draai een klein vakje van plus minus 4,0 el en de pitten aan de W. zijde tegen de voorhar slechts opgehaald, den 2 dezer werd er bij lantaarnlicht aan de beide einden der draai gewerkt, den 3den was die in den toestand zoo als A en den 6den zoo als B. die beschrijven. — De bevestiging van mijn gevoelen blijkt dus duidelijk uit deze opgave en de proef tot staving daarvan is niet moeijelijk te leveren: — men bestrate het rijpad met nog ondoelmatiger materiaal dan *geele* weinig getrokken Waalklinker *mopjes van den IJssel*, men legge de Brug in den voor alle vaartuigen zoo zeer gewenschten toestand, en men zal na verloop van jaren op een afstand van 14,50 en meer het dek nog als geheel nieuw kunnen zien liggen.

Rotterdam 13 *November* 1860. C.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 13 November.

OVERLEDEN: C. H. Bruinings, jd., 27 j. — D. M. de Koning, d., 3 j. — K. P. Groeneveld, z., 1 j. — G. Walters, vrouw van P. L. Halmmans de Jongh, 59 j. — C. van Hooydonk, vrouw van K. van der Voort, 63 j. — C. van Leeuwen, man van J. Simmermans, 54 j. — A. C. Bontenbal, z., 1 j. — J. van der Beek, d., 3 j. — A. G. Voorrips, z., 25 d. — A. Pieterman, d., 1 m. — J. van Elsen, man van A. M. Gokke, 55 j. — G. Harmeijer, d., 4 m. — M. B. van Trijffel, d., 3 m.

BEVALLEN: H. de Keyzer, geb. de Vries, z. — A. M. Trompert, geb. Westval, z. — J. M. Gruber, geb. Huebler, d. — S. M. Moulijn, geb. Poulie, d. — M. van Staaten, geb. van Duyn, z. — M. Dinkelaar, geb. Smit, z. — S. C. Smits, geb. Dumas, d. — M. P. van Bierkom, geb. Kleinod, z. — T. L. Verroen, geb. Pijpers, d. — C. J. Plateel, geb. Droog, z. — A. M. Bicker Caarten, geb. Duuring, d. — L. van Biene, geb. van Emden, z. — J. M. van Dijk, geb. Herlijn, z.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,
IN HET LOKAAL OP DE SCHEEPMAKERS-HAVEN EN BIERSTRAAT:
Dingsdag den 13 *November* 1860:

Het Nederlandsch Barkschip BEURS VAN ROTTERDAM. Om ƒ 13,550 verkocht. — Een Chronometer om ƒ 190, een Barometer om ƒ 20, een Sectant om ƒ 81 en de Kaarten en Boeken om ƒ 80 verkocht.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA en SOURABAIJA, het snelzeilend gekoperd Nederl. Barkschip Krimpenerwaard, kapit. F. W. van Heyningen. Adres bij de Reeders Slingeland & Lehr, en bij de Cargadoors D. Burger & Zoon.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Passagiers, het Nederl. Barkschip Delft, kapit. L. van Geelkerken; voerende een geëxamineerden Scheepsdoctor en vertrekt in den loop der maand November. Adres bij de Reeders Bonke & Co. en de Cargadoors Wambersie & Zoon.

BATAVIA, voor Goederen en Passagiers, het Nederl. Barkschip Canton, kapit. H. J. Tweehuys. Adres bij Wambersie & Zoon.

BOSTON, het Nederl. Galjootschip Marinus en Geertruida, kapit. J. van der Tas; vertrekt begin November. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

BOSTON, het Nederl. Schoonerschip Sirene, kapit. J. Schroot; vertrekt met aanvang November. Adres bij Wambersie & Zoon.

BOSTON, het Ned. Brikschip Minerva, kapit. G. T. van Ommeren. Adres bij Wambersie & Zoon.

BOSTON, het Nederl. Brikschip Presto, kapit. F. F. Cremer. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

CHARLESTON, het Oldenburger Barkschip Fanny Kirchner, kapit. G. Abbes. Adres bij Wambersie & Zoon.

DUBLIN, het Nederl. Kofschip Sophia, kapit. A. Hanzen; vertrekt 10 November. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GENUA, het snelzeilend Nederl. Schoener-Galjootschip Martha Hendrika, kapit. W. van Wattum. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

GIBRALTAR, het Nederlandsch Schip Mina, kapitein J. Hoogerwerf. Adres bij Seeuwen & Co.

GUERNSEY en JERSEY, Eng. Schoener Admiral Windham, kapit. Chs. Allcock. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY en GUERNSEY, Eng. Schoener Seabird, kapit. C. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY, het Engelsch Kotterschip Marco, kapit. Fr. Richardson. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

LISSABON en MALTA, het Nederl. Schip Wilhelmina, kapit. A. Koster. Adres bij Seeuwen & Co.

MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES, het extra snelzeilend nieuw gezinkt Nederl. Brikschip Anna Catharina, kapit. R. Jansen. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

NEW-ORLEANS, het Amerik. Fregatschip Alexandrine, kapit. E. Titcomb. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-ORLEANS, het Amerik. Fregatschip India, kapit. J. P. Howatt. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Cairo, kapit. D. C. Wooster. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Bremer Fregatschip Hermann, kapit. F. Kuhlmann. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Pruissisch Fregatschip Arnold Boninger, kapit. J. D. Hashage. Adres bij Wambersie & Zoon.

PASSAROEANG, het Nederl. Brikschip Karel August, kapit. A. Huizer. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer, alhier, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

SOERABAIJA (direct), mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip Cheribon, kapitein W. J. Coers. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

TRIEST, het Nederl. gezinkt snelzeilend Schoenerschip Zeven Sterren, kapitein Hulsinga. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Te Vlaardingen:

GIBRALTAR en MALTA, het Nederl. Hoekerschip Oceaan, kapit. G. van Duffelen. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Speciekoers.

AMSTERDAM 12 November.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten	ƒ —	a ƒ —
Oude gerande dito	- 5.50	„ - 5.60
Tien Gulden Stukken	- 9.70	„ - 9.80
Dito Eng. Souvereigns	-11.65	„ -11.75
Dito Pistolen	- 9.50	„ - 9.60
Nieuwe Louis-d'Or		
Stukken van 20 francs	- 9.25	„ - 9.35
Baren Goud en Specien	- 9½ a	„ -10½ {pc. a ƒ 1442.60 per N. ℔ fijn.

Zilveren Specien per Ned. ℔ Fijn.

Fijne Drittels	ƒ	a ƒ
„ Bar. 1000/1000 950.	-	-
Zilver van 900 a 850.	- 104.20	„ ƒ 105.
dito „ 800 - 700.		
dito „ 600 - 500.		
dito „ 400 - 300.		

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 13 Novemb.

	2 maanden.	Kort.
Londen	11.60	11.70
d.° 3/m.	11.55	—
Parijs	55 7/16	55 13/16
d.° 3/m.	55 5/16	
Bordeaux.	55 3/16	55 9/16
Genua	45¾	—
Livorno	45⅝	-
Napels	78	—
Petersb.	170	—
Hamburg.	35	35 3/16
d.° 3/m.	34 15/16	—
Antwerp.	—	1⅝ v

	6 weken.	Kort.
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99¼	—
Weenen	85½	—
Triest	85⅛	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 13 Novemb.

	2 maanden		zigt.	
Londen	11.62½	p	11.72½	g
Parijs	55½	g	55⅞	p
Bordeaux.	55¼	g	—	g
d.° ½ m.	55⅛	g	—	g
Genua	45⅞	g	—	g
Livorno	45⅝	g	—	g
Napels	77	g	—	g
Hamburg.	35 1/16	g	35 5/16	g
	3 maanden.		Zigt.	
Madrid	240	g	—	g
Cadix	241	g	—	g
Sevilië	237	g	—	g
Bilbao	238	g	—	g
Lissabon	41⅛	g	—	g
Porto	41	g	—	g
Petersb.	170½	g	—	g
	6 weken.		Zigt	
Weenen	85½	g	—	g
Augsburg	99½	g	—	g
Frankfort.	99⅞	g	—	g

Rotterdam ½.

Beursberigten.

LONDEN 12 November.

3 pc. Cons. cont.	93⅜ a	93½	3 pc. Peru	73½ a	74½
id. id. op tijd	93½ -	93⅝	4½ pc. id. Urib.	83½ -	84½
5 pc. Oostenrijk	75 -	78	id. te New-York	83 -	85
dito 1859	65 -	70	3 pc. Portugal	44 -	46
4½ pc. België	97 -	99	5 pc. Rusland	104 -	106
5 pc. Braz. 1824	97 -	99	4½ pc. idem	94 -	95
id. 1829/39	97 -	99	3 pc. idem	62½ -	63
id. 4½ pc. 1852	87 -	89	3 pc. Spanje	49 -	49½
idem 1858	87 -	89	1½ pc. idem	40 -	40½
6 pc. Buen-Ayr.	93 -	96	idem Amort.	23½ -	24½
6 pc. Chili	101 -	103	id. Cert. Coup.	6 -	6½
3 pc. idem	72 -	74	5 pc. Sardinië	85 -	86
5 pc. Denemark.	98 -	100	6 pc. Turkije	71 -	71½
3 pc. idem	80 -	82	idem Nieuwe	57½ -	58
2½ pc. Holland.	64½ -	65½	4 pc. idem	101½ -	102
4 pc. idem	99 -	100	3 pc. Venezuela	22 -	23
Equador	12½ -	13½	idem Uitgest.	11½ -	12½
id. Land-warr.	— -	—	Wissel Amst. krt.	11.14½ a	14⅞
2½ pc. Grenada	15½ -	16½	idem 3 m.	11.16⅞ -	17
id. Uitgestelde	5⅞ -	6½	idem Rott. 3 m.	11.16⅞ -	17
3 pc. Mexico	21⅞ -	22⅛	idem Parijs kort.	25.12½ -	17½
4½ pc. Peru	94½ -	95½	idem 3 m.	25.35 -	40

Engelsche fondsen prijshoudend met veel handel. In buitenl. ging weinig om bij schier onveranderde prijzen.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (Z.O.)
Aangekomen.
13 nov. *Assiduous*, Att, Newcastle

Hellevoet *Aangek.*
13 nov. *Iduna*, Möller, Vlissingen
Hillechiena Vos, Lever, Riga
Louise (st.), Grangem.
Vertrokken.
Z. M. st. *Cornelis Dirks*, komm. Koopman, West-Indiën
Edith, Drew, Liverpool
Cadzandria, Don, Boston (A.) (is op de reede terug)
Cornelia Hendrika, v. d. Meulen, Newc.
(O.Z.O.—Z.Z.O.)

Brielle *Aangek.*
13 nov. *Zingari* (st.), Hartlepool
Balmoral (s), St. Nazaire
Holyrood (st.), Leith
Vertrokken.
Leo (st.), Londen
Batavier (st.), dito
Anna (st.), Bergen
Gallant, Elliot, Newc.
Darien, Armstrong, dito
Verwisseling, Buis, Gibraltar
(O. Z. O.—Z. O.)

Maassluis (O.) *Aang.*
13 nov. *Goede Verwachting*, Visser, Noordzee

Amsterdam *Vertr.*
12 nov. *Sir Robert Peel*, Lange, Padang
Alexander, Dekker, Macassar
Agatha & Maria, v. Zijp, Kaap de G. Hoop
Harmonie, Boer, Genua
Pomona, v. d. Borden, Gibraltar
13 *Doggersbank*, Kerkhoven, Batavia

Texel (Z.O.) *Aangek.*
12 nov. *Mentor*, Rijf, Drammen
Willem, de Boer, Laurvig
Vertrokken.
Willem van der Voort, Carst, Cienfuegos
Victoria, Aloy, Newc.
Captain Cook, Fisher, d°
13 *Clio*, Wijnmalen, Batavia

Vlie *Aangekomen*
11 nov. *Catharina*, Bekkering, Dantzig
Remelia Geertruida, Katoen, Osterrisoer
Stoomvaart (s), Hamburg

Zierikzee *Aangek.*
12 nov. *Sterling*, Gardner, Sunderland n. Rott.
Matthew & Ann, Meldrum, d.° n. d.°
William Thompson, Bell, dito n. dito
Effort, Hogg, Newc. n. Dordt

Vlissingen *Aangek.*
11 nov. *Dolphijn*, Holman, Ylillanova
Pervenche, Paris, Fina Mayor
Arjen Brouwer, de Boer, Frederikst. n. Dordt (als bijlegger)
12 *Anna Hendrika*, Ebling, Riga
Vertrokken.
10 *Germaine*, Eveno, Santander
Verveine, Julien, dito
Anémone, Hautot, dito

—o—

Overland-Mail.

Batavia *Aangekomen*
11 sept. *Hollandia*, Wap, Tjilatjap (vertr. 15 n. Nederl.)
12 *Loevesteyn*, Vonck, Soerabaija (vertr. 16 n. Nederl.)
13 *Jacqueline & Elise*, Sikkens, Pamanoekan
14 *Rose Marie Louise*, Garnaud, Samarang (vertr. 21 n. Frankrijk)
15 *Esther*, Osborne, Liverp.
Aden, Bell, dito
Theodora Mechtelda, Boelhouwer, Amst.
Everdina Elisabeth, Tönjes, Samarang
16 *Agnes*, Dalmaigne, Padang
Noord-Brabant, Bok, Rotterdam
Argo, van Teutem, dito
Wilhelmina, v. Dale, Amsterdam
Baron van Hardenbroek, Henny, Soerabaija (vertrok 20 n. Nederl.)
17 *Maria Catharina*, Bertrand, Amst.
Pauline Const. Eleonore, Pijbes, Newcastle
Sarah Huntley, Huntley, Liverpool
Resident van Son, v. d. Hoff, Soerabaija
Tjilingsie, Ouwehand, d°
Hercules, Siedenburg, d.° (vertrok 21 n. Nederl.)
18 *Espérance*, Nicolas, Samarang (vertr. 21 n. Frankr.)
Isabella (Eng.), Manilla
Ida Wilhelmina, v. Weyland, Soerab.
Valparaiso, Kok, Samar.
20 *Hellevoetsluis*, Vos, Indramayoe
Batavia, Borchers, Tagal
Joan, Laseur, Rotterdam
Biesbosch, Mugge, Passaroean
21 Z. M. st. *Ardjoeno*, Tjilatjap
22 *Henriette*, van Loenen, China
Vertrokken.
13 *Dorothea*, Gantschow, Soerabaija
14 *Eberhard*, Wiegmeijer, Bremen
de Zwaan, v. Hemert, Pekalongan
15 Z. M. brik *Cachelot*, v. Gogh, Japan
Jacob & Anna, Petersen, Soerabaija
Oscar Vidal, Benz, Tagal
16 *Electra*, Wegman, Soerabaija
Johanna Maria, Dam, Tagal
Maria Charlotte, Smidt, Soerabaija
Nicolas Cézard, Hermite, Samarang
18 *Hebe*, Kiehl, Soerabaija
19 *Holland*, Auffmorth, Nederland
Progress, Purchase, Singapore
Zeelandia, Blaakhert, Samarang
20 *Alblasserwaard*, von Lindern, Nederland

Anjer *Gepasseerd*
10 sept. *Julie Claire*, v. Oosteroom, Batavia n. Amsterdam
11 *Antonia Geertruida*, de Boer, Cardiff n. Hong K.
Marinus Willem, v. Duyn, Hartlepool n. dito
12 *Henriette Geertruida*, de Boer, Bat. n. Amst.
14 *Bato*, v. d. Burg, Cardiff n. Hong Kong
16 *Eberhard*, Wiegmeijer, Batavia n. Bremen
22 *Shanghae*, Uitermark, Padang n. Hong Kong

Samarang *Aangek.*
7 sept. *Cesar*, de Jong, Soerabaija
Hendrik-Ido-Ambacht, Bijl, Macassar (vertrok 15 n. Pekalongan)
8 *Brederode*, Kruymel, Hong Kong (vertr. 16 n. Soerab.)
10 *Noach*, Wierikx, Batavia
12 *Otto*, Rotgans, dito
14 *Maria Elise*, v. d. Putte, d°
Soolo, van der Meulen, Cheribon
17 *Allegonda Jacoba*, Deurholt, Soerabaija

Soerabaija *Aangek.*
11 sept. *Elisabeth & Jacoba*, Lucas, Macassar
Amerika, Zeeman, Batav.
12 *D. T. Visser*, v. d. Linden, Newc. (A.)
14 *Fop Smit*, Hoefman, Bat.
Vertrokken.
14 *Amsterdam*, Wehdemeijer, Passaroean

Cheribon *Aangek.*
7 sept. *Haamstede*, de Boer, Batavia
12 *Azia*, Molenaar, dito

Tagal *Aangekomen*
6 sept. *Louis Meijer*, Holtgreve, Batavia
12 *Jacoba & Christina*, Jaski, Soerabaija

Tjilatjap *Aang.*
1 sept. *Jan van Galen*, de Boer, Batavia

Wijnkoopsbaai *Aang.*
24 aug. *Zaanstroom*, Schaap, Batavia

Macassar *Aangek.*
26 aug. *Ulysses*, Möllinger, Simonsbaai

Singapore *Aang.*
21 sept. *Guurtje & Maria*, Kruyt, Cardiff (vertr. 4 oct. n. Batavia)
24 *Dionysia Catharina*, v. d. Sprenkel, Newport
Almonde, Surie, dito
29 *Cornelia*, Witt, Cardiff
1 oct. *Beatrix*, v. d. Wijck, Sunderland
Vertrokken.
21 sept. *Senior*, Swart, Bat.
22 *Eugenie*, Bargman, dito
26 *Antonia Petronella*, Vorendijk, dito
27 *Hendrika*, v. Aalborg, d.°
28 *Nieuwland*, Pott, dito
4 oct. *Westkapelle*, Crucq, d°
5 *Edouard Marie*, Remmers, Pinang
Johanna Kepler, Lautzen, Falmouth

Hong Kong *Aangek.*
23 sept. *Eva Johanna*, v. Bochove, Newport
25 *Colombine*, Malbranc, Sunderland
Vertrokken.
13 *Twee Jeannes*, v. d. Windt, Batavia
Triton, Feenstra, Kanagawa

Whampoa *Aangek.*
17 sept. *Prins Hendrik*, Verloop, Shanghae

Shanghae *Aangek.*
12 sept. *Prinses Charlotte*, Hille, Kanagawa

Kanagawa *Aangek.*
14 aug. *H. Liduina*, van Brink, Shanghae
Vertrokken.
29 Z. M. st. *Groningen*, Nagasaki

Havanna *Aangek.*
18 oct. *Cuba Packet*, Harken, Amst.
Vertrokken.
19 *Zuiderzee*, de Jong, d.°

New-York *Aangek.*
24 oct. *Johanna Hendrika*, v. d. Weyden, Amst.
29 *Narragansett*, Brandt, Rotterdam
Wildeman, Driest, Newc.

Lissabon *Aangek.*
2 nov. *Agatha Geertruida*, Potjewijd, Cardiff

Havre *Aangekomen*
10 nov. *Adm. Ver-Huell* (s), Timmermans, Rott.

Swansea *Aangekomen*
10 nov. *Johannes Hermanus*, Visker, Zwolle
Vertrokken.
9 *Marchina*, Nepperus, Tarragona
Christina Johanna, Stuitje, Alicante

Cardiff *Aangekomen*
9 nov. *Isabel*, Squire, Rotterdam
Eclipse, Doeksen, Amst.

St. Mary's (Scilly)
Binnengeloopen.
7 nov. *Cornelia*, Jentsema, Nantes n. Rott.

Plymouth *Binneng.*
10 nov. *Maria*, Menses, Galatz n. Schiedam

Shoreham *Aangek.*
11 nov. *Gazelle*, Seagers, Rotterdam

Gravesend *Aang.*
10 nov. *Unite*, Colverson, Rotterdam
11 *Alida*, Veen, Riga

Ipswich *Aangek.*
10 nov. *Eagle*, Garwood, Rotterdam

Grimsby *Aangekomen*
10 nov. *Regina Hillechina*, Scholtens, Rugenwalde

Hull *Aangekomen*
10 nov. *Libra*, van Wijk, Gothenburg
Maria, Pronk, St. Pet.

Lynn *Aangekomen*
10 nov. *Catharina*, de Wall, St. Petersburg

Shields *Aangekomen*
11 nov. *Elizabeth Young*, Ogilvie, Brouwersh.
Devonport, Bell, Rott.
Gloucester, Morrison, d.°
Traveller, Young, dito
Terug uit zee.
Anna Berendina, Kwint.

Newcastle *Uitgekl.*
10 nov. *Zeeploeg*, Braamhorst, Sevilla
Pollux, de Jonge, dito
Everhardus, de Boer, dito
Antje Jansen, Stomp, Malmoe
Shannon, Gilroy, Rott.
Siewerdina, de Haan, Amsterdam
Zeebloem, Bakker, dito

Aberdeen *Aangek.*
9 nov. *Sophia Klasina*, Wolthekker, Koningsb.

Dundee *Aangek.*
10 nov. *Nijverheid*, Bossinga, Koningsbergen

Antwerpen *Vertr.*
11 nov. *Hooite Wicher*, Klasen, Holland

Gent *Aangekomen*
10 nov. *Johanna Gezina*, v. d. Veen, Arendal

Cuxhaven *Aangek.*
12 nov. *Maasstroom* (st.), Hansen, Rotterdam
Vertrokken.
11 *Welvaart*, Suk, Brugge

Bremerhaven *Vertr.*
10 nov. *Maria Beerta*, Roosjes, Newcastle

Stettin *Aangek.*
10 nov. *Emma*, Kraeft, Amst.

Pillau *Vertrokken*
10 nov. *Zwaant. Hendrika*, de Boer, Amsterdam

Memel *Vertrokken*
6 nov. *Grietje*, Burghout, Harlingen

Bolderaa *Vertr.*
6 nov. *Erndte*, Bodewes, Holland
Anna, Roskamp, dito
7 *Alida*, Brouwer, Elseneur

Stockholm *Aangek.*
6 nov. *Médéa* (st.), v. d. W. Miedema, Amsterdam

Gothenburg *Aangek.*
7 nov. *Sieka*, de Groot, St. Petersburg

Holbeck *Uitgekl.*
7—9 nov. *Walrus*, Boiten, Engeland

Elseneur *Aangek.*
9 nov. *Libra*, Oostra, St. Pet. n. Aberdeen
Johanna Petronella, Visser, dito n. Rott.
Eersteling, Coerkamp, dito n. dito
11 *Concurrent*, Teensma, dito n. dito
Gepasseerd.
10 *Eendragt*, Bos, St. Pet. n. Londen
Anna, Hoetjer, Riga n. de Wezer
11 *Margrietha Gesina*, de Groot, dito n. . . .
Heiko Frins, Prins, Reval n. Schiedam

Holtenau *Aangek.*
8 nov. *Luctor & Emergo*, Kuipers, Koningsb. n. Groningen
9 *Klazina*, de Jonge, St. Pet. n. Bremen
10 *Vr. Geertr.*, Bontekoe, Stettin n. Amst.

Tonningen *Aangek.*
7 nov. *Emma Maria*, Sap, Harburg n. Apenrade
Vr. Hillechina, Joosten, Dantzig n. Amst.
Wilh. Klasina, de Jonge, Kiel n. Ostende

—o—

Bristol 10 nov. De *Pioneer* (st.), van Rotterdam herwaarts bestemd, heden morgen het Kanaal opvarende, is tegen de *Warrior* (st.) aangeloopen en heeft daaraan schade toegebragt; een anker van de *Warrior* is door den boeg van de *Pioneer* gedrongen; heden avond zijn beide stoomschepen herwaarts vertrokken.

New-York 30 oct. De Ned. brik *Wildeman*, kapit. Driest, gisteren van Newcastle alhier gearriveerd, heeft den kluiverboom verloren, de spil gebroken en andere schade bekomen.

Batavia 24 sept. Het Ned. schip *Derkina Titia*, kapit. P. Esink, van Macao naar Java, is den 17 dezer op het rif van het Arends-Eiland totaal vergaan. Al de opvarenden zijn gered en gisteren behouden te Soerabaija aangekomen.

— De Ned. bark *Biesbosch*, kapit. Mugge, 21 dezer van Passaroean alhier gearriveerd, is lek.

Singapore 6 oct. De Fransche bark *Benjamin Sanier*, met katoen van Bombay naar China, is in den nacht van 21 sept., bij den Raffles vuurtoren in de Straat van Malacca ten anker liggende, in eene hevige bui afgedreven, op Alligator-Eiland gestrand en totaal wrak geworden; de lading wordt geheel beschadigd alhier aangebragt.

Hong Kong 27 sept. De Nederl. schepen *Drie Gebroeders*, kapit. Kramer, *Hollands Trouw*, Keuker, en *Jacoba Cornelia*, Rosenboom, zijn nog steeds als transportschepen in dienst der Engelsche marine. Allen zijn op de Noordkust gestationeerd.

—o—

Gepraaid:

6 sept., op 12° 15' breedte en 109° 58' lengte, *Ægidia & Pauline*, Itz, van Hong K. n. Bangkok.

24 sept., op 5° NB. en 22° WL., *Peking*, Croese, v. Amst. n. Melbourne.

27 sept., op 8° NB. en 24° WL., *Maria Elizabeth*, v. d. Valk, v. Rotterdam naar Hong Kong.

14 oct., op 4 mijlen afstands ten oosten van Kaap Three Points, *Burgemeester Hoffman*, de Wit, v. Rott. n. de Kust van Guinea.

3 nov., op 46° 48' NB. en 10° 39' WL., *Postiljon*, W. van Someren Greve, v. Amst. n. Soerabaija.

—o—

12 november. De wind te **Falmouth** N. N. W. en te **Deal** O. ten Z.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
12 nov. *Batavier*, Pfeiffer, Batavia

Nieuwe Diep *Zeilkl.*
12 nov. *Vriendentrouw*, Grevelink, Batavia
Christina Helena, Tjebbes, dito
Huydecoper, Blok, dito

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 14 nov.: 1ste getijde 4 ure 11 min.; 2de get. 4 ure 35 min.

Arnhem. Waterhoogte 11 nov. 1.60 el en 12 nov. 1.58 el.

Keulen. Rijnhoogte 12 nov. 7 v. 5 d. Rijnl.

Aangekomen 12 nov.: J. van Alen met 3647 ctr. van Amsterdam, en H. Kalfs met 4354 ctr. v. Rott.

—o—

Vertrokk. Passagiers. Van 't **Nieuwe Diep**: naar Batavia, per *Clio*, K. Wijnmalen: de heeren J. A. J. Voet en A. Gijselman.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BONESS, Claudine, J. Burkinshaw. — 175 ton IJzer, C. L. Roechling en Co.

STETTIN, Elisabeth, H. J. de Jonge. — 2086 sch. Tarwe en 60 st. Garneermatten, Order.

STETTIN, Anna Gezina, J. P. Deden. — 1961 sch. Tarwe en 120 st. Garneermatten, Order.

ROTTERDAM 13 November.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl. . . Werk. Schuld 2½ pCt.	63 5/16		
" dito dito 3 "	75½	75⅝	
" dito dito 4 "	97 13/16		
Portugal . . Obl. 1856/7/9. 3 "	43⅜		
Rusland . . Spoorw. Aand. 5 "	207½	207¾	207½
Pruissen, . Obligatien . . . . 5 "	103¼		
Oostenr. . . Oblig. Metall. 2½ "	24⅞	25 1/16	24⅞
" dito dito 5 "	46 7/16	46 9/16	46½
" dito Nat. Met. 5 "	53 9/16	53 11/16	53⅝
" Ad. fl 250 1854 f	204½	205	
Grenada, Uitgestelde . . . . "	5¾		

Met tamelijk uitgebreiden omzet was de stemming voor Oostenr. fondsen heden iets minder gunstig, overige soorten goed prijshoudend.

Het Commité der Effecten-handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie* ure: Rusland, Spoorweg-Aandeelen, 5 pc., f 207½. Oostenrijk, Metalliek, N. te Amst., 5 pc., 67¾; dito Oude, 5 pc., 46⅜, 46½, 46⅜; dito Nationale, 5 pc., 53½, 53⅝, 53½.

AMSTERDAM 13 November.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl., . . Werk. Schuld 2½ pCt.	63	63 1/16	63
" dito dito 3 "	75½		
" dito dito 4 "	97⅝	97 11/16	
" Amort. Synd. 3½ "	92¾		
" Hand. Maats. 4½ "	129⅝		
" O.-I. Leening 4 "			
" Holl. Sp. . . . . 4½ "			
" Rijnsp. . . . . . 4½ "			
" M. van Weld. 4 "			
België, . . Cert. *Rothsch.* 2½ "			
Frankrijk, Certificaten . . 3 "			
Spanje . . . Buitenlands . . 1½ "	40⅛	40 9/16	40⅛
" dito 3 "	48¾	48 7/16	
" Binn. a f 6000 3 "	47¾	47 13/16	47¾
" Amort. Schuld	23⅞		
" Bew. v. Coup.	6		
Portugal, Obligatien . . . 3 pCt.	44¾	44⅞	
" dito 1856/59. 3 "	43¼	43 7/16	43 7/16
" dito Uitgest. .	34¼		
Rusland, Ob. *Hope en C.* 5 "	101¾	101⅞	
" dito 1828/29. . 5 "	101½		
" Cert. 1831/33 5 "	86	86½	
" d.° 1840. . . . . 4 "	77 7/16		
" d.° *Stieglitz* . . 4 "	77 7/16		
" d.° d.° Nieuwe 5 "	88 1/16	88⅛	88⅛
" d.° d.° 1855 N. 5 "	96¼	96⅜	96¼
" d.° te Lond. 4½ "			
" d.° v. Assign. . 6 "			
" Inschr. dito . . 6 "			
Polen, . . . Aand. 1835 . . . . . . f	163½	164	164
" Obligatien . . . 4 pCt.	78½		
Pruissen, Oblig. 1859 . . 5 "	103⅝		
" Aand. 1854 . . 3½ "	208½		
Oostenr., Ob. *Goll en C.* 5 "			
" d.° dito 4 "			
" d.° Met. Oude 5 "	46 7/16	46⅝	46 7/16
" d.° N. te Ams. 5 "	67 9/16	68	67 11/16
" d.° Nat. Met. . 5 "	53 9/16	53¾	53 11/16
" d.° Metalliek. 2½ "	25	25 1/16	
" W. Ad. fl 250 4 "	203½	204	
Brazilië, 1824, £ 100 5 "	96¾		
Equador, £ 100 . . . . . . 1 "	12¼		
Venez., . . Obligatien . . . 3 "	20¾		
" Uitgestelde . . 1½ "	10¾		
Grenada, Obligatien . . . 4 "	13 5/16	13½	13 5/16
" Uitgestelde . .	5¾	5 13/16	
Mexico, . . Obligatien . . . 3 "	20⅛	20 5/16	20 3/16
Illinois . . . . 7 "	91½		

Rusland, Certific. bij Hope, 1860, 4½ pc., 89¾; dito 1859, 3 pc., 61 7/16; dito Spoorweg Aand., 5 pc., 207¼, 208, 207½. Weener Aand. fl. 250, 1839, 297, 280; dito 1860, 5 pc., 388½, 389; Fr. Spw. Obl. bij Hope, 3 pc., f 120. Galveston, 8 pc., 33, stellen 47½. Louisiana, 5 pc., 102⅛. Griekenland, 18:5, 5 pc., 5 13/16.

Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pc.

Nationale fondsen waren meer aangeboden; de markt heeft voor buitenl. weinig gevarieerd; Russ., Spaansche en Portugesche waren vast, Oostenr. en Mexik. flaauw gestemd.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63. Spanje, 1¾ pc., 40⅛; dito Binnenl., 3 pc., 47¾. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 46⅝; dito Nat. 5 pc., 53 11/16 a ¾.

PARIJS 12 November.

Frankrijk 3 pc. a contant 70.50, 70.10, 70.15; dito op ult. 70.60, 70.20, 70.25; dito 4½ pc. a cont. 96, 96.10, 96; dito op ultimo 96 05; dito Bank-Actien 2900, 2905. Crediet Mobilier 787.50 767.50. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorw. Aandeelen 462.50. Napels 5 pc. 90¼. Spanje 1¾ pc. 40½; dito buitenl. 3 pc. Oude — en dito Nieuwe 49¼; dito binnenl. 3 pc. 48⅝; dito Passive —. Oostenrijk 5 pc. 75½.

Bij de opening der beurs was de stemming zeer gunstig, maar toen bekend werd dat het disconto door de Bank van Frankrijk tot 4½ pcts. was verhoogd, verflaauwde de stemming, zoodat de 3 pcts. Fransche fondsen 20 a 25 centimes lager dan zaturdag sloten.

Advertentiën.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, bij gelegenheid van hun **Huwelijk** ondervonden, betuigen de Ondergeteekenden, ook namens hunne wederzijdsche Betrekkingen, hunnen welmeenenden dank.

H. W. DE MONCHY.
Rotterdam J. C. DE MONCHY,
13 *November* 1860. LEDEBOER.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden onzer waarde Zuster, Mejufvrouw ADRIAANTJE VAN HEIJNINGEN, Wed. van den Heer J. BLANKEN, betuigen wij onzen opregten dank.
Rotterdam B. VAN HEIJNINGEN.
14 *November* 1860. J. VAN HEIJNINGEN.

Bevallen van eene DOCHTER *A. M. BICKER CAARTEN* — DUURING.
Rotterdam 13 *November* 1860.
Eenige kennisgeving.

Bevallen van een ZOON *A. BEVELANDER* — ZAAIJER AD.
Nieuwerkerk in Duiveland 12 *November* 1860.
Eenige kennisgeving.

Overeenkomstig Art. 1082 van het Burgerlijk Wetboek, worden bij deze **opgeroepen** de onbekende en bekende SCHULDEISCHERS in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den Heer **JAN FAUËL**, **Theodorus Zoon**, in leven *Genees-, Heel- en Verloskundige, Koopman en Winkelier*, gewoond hebbende te Sommelsdijk, en aldaar op den 2 Julij 1860 overleden, om op Woensdag 19 December 1860, des voormiddags ten elf ure, te verschijnen op **den Doele**, te *Sommelsdijk*, ten einde de Rekening en Verantwoording van het Beheer in gemelde Nalatenschap aan te hooren, hunne Schuldvorderingen over te leggen en vervolgens, indien er geen verzet zal geschieden, Uitdeeling te ontvangen, voor zoo ver de Staat der Nalatenschap zal toelaten.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

Eerste Leesvergadering

bij het Departement Rotterdam der **Maatschappij tot Nut van 't Algemeen**, op **HEDEN** den 14 NOVEMBER 1860, des avonds ten *half acht* ure precies, in het Gebouw des Departements.

MEDEDEELING wegens den Staat en de Werkzaamheden der *Departements-Inrigtingen*.

REDEVOERING door Dr. **A. DE JAGER.**

In naam van het Bestuur,
G. VAN REYN, *Lid en Secretaris.*

Pro Deo. — Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, van den 7 November 1860, is verklaard, dat er regtsvermoeden van overlijden sedert den 27 Februarij 1846 bestaat van **LAMBERTUS VERSTEEG**, laatst gewoond hebbende te Rotterdam.

F. RUIJCHAVER, *Procureur.*

Ter vervulling der vacerende **Betrekking** van

HOOFDONDERWIJZERES

aan de **Bewaarschool** voor Minvermogenden, in Boschhoek te Rotterdam, worden zij, welke naar die plaats wenschen mede te dingen, uitgenoodigd met *vrachtvrije* Brieven en onder overlegging van de bij het Provinciaal Reglement op de Bewaarscholen gevorderde Bescheiden, vóór den 10 December e. k. zich bij het Gemeentebestuur aan te melden.

De voordeelen aan deze Betrekking verbonden zijn eene Jaarwedde van **f 350** en **vrij Woning**, alsmede de **Bezoldiging** van Hulponderwijzeressen en Kweekelingen ten laste der Gemeente.

De dag en plaats van het vergelijkend Examen zullen later aan Belanghebbenden worden kenbaar gemaakt.

Rotterdam 13 *November* 1860.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,
de Secretaris, de Burgemeester,
J. L. NIERSTRASZ. J. F. HOFFMAN.

STOOMVAART-VEREENIGING DE MAAS.

ROTTERDAM-BRISTOL-CARDIFF.

Het Stoomschip BALMORAL, Kapitein *D. Lovius*,
vertrekt ***Zaturdag 17 November.***
Adres BOUTMY & Co. · JOHs. OOMS Ez. & Co.

PHOSPHATE DE FER

van LERAS, Apotheker, Docteur ès-sciences.

Dit Nieuwe IJzerhoudend Middel. zonder reuk of smaak van IJzer en krachtiger dan de **Pillen** of **iropen**, veroorzaakt nooit Hardlijvigheid en is inzonderheid geschikt voor niet zeer sterke Menschen. Het geneest spoedig Bleekzucht, Witten Vloed, Verzwakking, Maagkwalen, Onvruchtbaarheid, Zenuwaandoeningen, Borstziekten, Klieren, Vroegtijdige Uitputting, Moeijelijke Tijdperken, Gevaarlijken Leeftijd, Ongenoegzaamheid van Bloed. Het is de beste Plaatsvervanger van de **Levertraan.**

Goedkoope Geneeswijze. 2 Fr. per Flesch. Te Parijs, 7, rue de la Feuillade. Depôts te Rotterdam bij de Heeren VAN SANTEN KOLFF en CLOOS, Apothekers.

BRONZEN MEDAILLE
bij de Maatschappij der Industriële Wetenschappen te Parijs.

Geen Grijze Haren meer.

Mélanogène.

Alleruitmuntendst **Kleursel** van DICQUEMARE Ainé, van Rouaan.

Om in een oogenblik het Hoofdhaar en den Baard in alle tinten te kleuren, zonder gevaar voor de Huid en zonder den minsten reuk af te geven. Dit Kleursel is veel beter dan alle andere tot hiertoe in gebruik.

Fabriek te Rouaan, Rue Saint-Nicolas, 39.

Depôt: te Rotterdam bij den Heer CHs. COUCKE; te 's Gravenhage bij den Heer E. FILLET; te Dordrecht bij den Heer W. HAVARD; te Gouda bij den Heer OGIER.

Prijs per Doos **f 3.50.**

URBANUS-PILLEN.

BEREID VOLGENS HET ALOUDE EN ECHTE RECEPT, WAAROP MEN IN HET BIJZONDER ATTENT MAAKT,

zijn zeer nuttig in ongesteldheden der **Maag** en werken heilzaam op de **Spijsvertering**, zij zijn uitmuntend tegen de **Gal, Scherpte in het Bloed**, en **uitslag der Huid**, zij zijn **Zacht-Laxeerend** en **Slijm-afdrijvend.** Verzegelde Doozen van 37½, 75 en 150 Cent zijn verkrijgbaar te

Amsterdam, J. Alsteede, Drog., Heiligeweg, D, 321.
Berg.-op-Zoom, D. Pouwels.
Delt, J. van Riel, Apotheker.
Deventer, J. Muller.
Dordrecht, J. A. van de Ven.
Eindhoven, A. Beguin.
Franeker, Wed. K. Drager.
Geertruidenberg, A. Hansen.
Gorinchem, H. F. de Moll.
Helmond, A. H. Martin.
Hulst, Th. Annaert.
Middelb., J. F. Stades, Apoth.
Neuzen (Ter), Houtzager.
Nijmegen, Gebr. Swemmelaar.
Rosendaal, M. v. Leeuwen.
Rotterdam, A. v. d. Toorn, Apoth. Weste Wagenstraat.
Schiedam, E. van Bart.
" D. Maltha G. Zn., Drogist.
Sluis, P. J. Evers.
Steenbergen, J. v. d. Kar.
Veen (bij *Heusden*), Branderhorst.
Vlissingen, Buchel.
Zierikzee, F. V. la Brand.

Notarishuis te Rotterdam.

HEDEN, Woensdag den 14 November 1860, des namiddags ten 5 ure,

AFSLAG VAN:

Twee HUIZEN met ZOMERHUIS, SCHUREN, KOESTALLING, SPOELHUIZEN, GETIMMERTEN en ERVEN, alsmede eene Partij TUIN- of WARMOEZIERSLAND, in de Laan van Adamshof, beneden den Hoogen Zeedijk. In Trekgeld: Een Huis, A/118, f 2225; een Huis, A/119, f 2425; een stuk Warmoeziersland f 725; een stuk dito f 500; een stuk dito f 600; een stuk Tuin- of Warmoeziersland f 275.

Een HUIS met TUIN en ERVE, aan de z/z. van den Haringvliet, 12—24. In Trekgeld f 13,500.

Een WINKELHUIS met BOVENWONINGEN en ERVE, aan de z/z. van de Halve Maanstraat, 5—503. In Trekgeld f 4600.

Een WINKELHUIS met BOVENWONINGEN en ERVE, aan de n/z. van de Peperstraat, 5—67. In Trekgeld f 4000.

Openbare Verkooping
te SCHIEDAM,

op Vrijdag 16 November 1860, des namiddags ten één ure, binnen de Koopmansbeurs, van:

Ca 127 Lasten ROGGE,

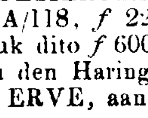
door Zeewater beschadigd, aangebragt van **Archangel**, met het Schip *Johann Cornelius*, Kapit. *C. G. Frädlandt*; liggende in Ligters. Nader onderrigt bij den Makelaar H. C. RIJNBENDE te Schiedam en bij WM. en ALBs. SMALT & Co. te Rotterdam.

Openbare Verkooping,

door den Notaris *VAN RIJSOORT*, te Charlois, Zaturdag den 17 November 1860, des voormiddags ten 10 ure, op de Buitenplaats genaamd **Weilust**, te Katendrecht, van:

YPEN- en WILGEN STAMMEN, geschikt tot WERKHOUT, **TOPHOUT, WILGEN HOOFDSTOVENRIJS** enz., zoomede den **OPSTAL** van een groot PLANKEN GEBOUW tot Afbraak, thans ingerigt tot **Vinkenhuis.**

Alles staande of liggende op of bij voormelde Buitenplaats.

Vrijwillige Openbare VERKOOPING,

b Veiling of Inzetting, op Vrijdag den 23 November 1860, en bij Afslag en Toewijzing, op Vrijdag den 7 December 1860, telkens des voormiddags ten 10 ure, in het **Nederlandsch Koffijhuis**, van J. ZAHN, over het Marktplein, te Dordrecht, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris *H. SCHUYTEN*, van eene kapitale, hechte, sterke en in den besten staat onderhouden **BOUWMANSWONING**, genaamd ***Walenburg***, en ruim **110** Bunders uitmuntende **WEI- en BOUWLANDEN, ERF, TUIN, BOOMGAARD, BOSCH, VIJVERS** en **DIJK**, beplant met YPENBOOMEN, staande en gelegen in den Hoekschenwaard, onder Strijen. Zullende de Veiling geschieden in 26 Percelen; terwijl, ten dage van den Afslag, de eerste 20 Percelen, groot met de Woning ruim 81 Bunders, en allen aan elkander gelegen, na Afslag in Percelen en verschillende combinatien, in eene massa gecombineerd Opgehangen en Afgeslagen zullen worden. Zijnde een en ander, gelijk ook de Huren en Lasten, breeder omschreven in de gedrukte Biljetten en Catalogussen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris *SCHUYTEN*, te Dordrecht, alwaar de Kaart, Huurcontracten en verdere Bescheiden ter inzage en lezing van de Belanghebbenden liggen en de Catalogussen, op *franco* aanvragen, te bekomen zijn.

So eben traf ein das **Dritte Heft:**

DIE JUNGEN MUSIKANTEN.

Beliebte Opern-Gesänge, classische Compositionen, Tänze und Volkslieder
für das Pianoforte arrangirt von **F. SCHUBERT.**

Inhalt von Heft III: Marsch aus **Haydn's** Militär-Sinfonie. — „Ein Mädchen oder Weibchen" aus der Zauberflöte. — „So viel Stern' am Himmel stehen" (Volkslied). — Kleine Fantasie über „Freut euch des Lebens". — **Friederike Gossmann-Polka.** — „Es ritten drei Reiter zum Thore hinaus" (Volkslied). — Adagio aus der Es dur-Sinfonie von **Haydn.** — „Wohlauf, noch getrunken" (Volkslied). — Fantasie u. Variat. über den Gesang des Meermädchens a. **Weber's Oberon.** — „Der rothe Sarafan" Russ. Volkslied). — „Will einst das Gräfchen ein Tänzchen wagen" aus **Figaro's Hochzeit.** — **Rakoczy-Marsch.** — „König Christian stand am hohen Mast" Dän. Volkslied). — Mops und Möpschen (Kinderlied). — „Ein freies Leben führen wir" aus **Schiller's Raubern.** — **Triller-Polka** von **Charles Meyer.** — Romanze von **Haydn.** — „Morgenroth, Morgenroth" (Soldatenlied). — **Quadrille à la cour.** — Serenade von **Mozart.** — „Es zogen drei Bursche wohl über den Rhein" (Volkslied). — Variationen über eine berühmte Melodie von **Beethoven.**

Dieses reichhaltige Heft (volle 40 Seiten stark!!) kostet **= nur ein Gulden. =** Auch Heft I. u. II. sind noch à **f 1** vorräthig.

W. C. DE VLETTER.

TE HUUR TERSTOND,

aan de zuidzijde der Blaak,

een WOONHUIS,

bijzonder geschikt voor **Kantoor.** Te bevragen Leuvehaven, wijk 3, n.° 288, bij A. VAN DER POT.

Bij **A. W. SYTHOFF**, te *Leiden*, is verschenen:

GEILLUSTREERDE FAMILIE-BIBLIOTHEEK.

EERSTE SERIE.

HET

BOEK DER UITVINDINGEN,

Ambachten en Fabrieken,

met eene Voorrede van

Dr J. BOSSCHA, Jr.

Met 600 tusschen den Tekst gedrukte Houtgravuren.
Prijs per Aflevering 35 Cents.

Een geheel nieuw en krachtig levensbeginsel heeft zich bij de volken geopenbaard, nadat handwerken en kunstvlijt eene hoogere vlugt hebben genomen, ten gevolge van de pogingen om de natuurwetenschappen tot het gemeenschappelijk eigendom der menschheid te maken. In onze dagen wordt het noodzakelijk geacht, dat de ontwikkelde beoefenaar van kunstvlijt, wiens kinderen zich voorbereiden voor het betreden van hetzelfde voetspoor, dat de onderwijzer, die door indrukwekkende voorstellingen uit de nabijheid en uit verre landen het onderwijs vruchtbaarder maken wil, dat allen, in één woord, den blik heenwenden naar hetgeen wel niet onmiddelijk tot hunne Nijverheid behoort, maar toch hunne kennisneming ten volle verdient, als behoorende tot de verschijnselen van den dag, die als het ware het onderwerp der gesprekken van den dag uitmaken.

Die verschijnselen bestaan niet enkel in de algemeen bekende uitvindingen, welke al de perken van tijd en ruimte overschrijden, zoo als spoorwegen, stoombooten, gaslicht, stoomwerktuigen en dergelijke, maar zij dringen ook door in de werkplaats van iederen kunstarbeider, ja van den geringsten handwerksman en tot de keuken van de eenvoudigste burgerwoning. De eischen van het dagelijksche leven aan de wetenschap stijgen steeds hooger, op eene wijze, die voor een paar tientallen jaren nog ondenkbaar scheen.

Er is dus niemand van eenige beschaving, die heden ten dage de noodzakelijkheid van kundigheden uit het onmetelijk gebied van wetenschap en kunstvlijt, van land-, volken- en geschiedkunde betwijfeld. Niet alleen de jongeling, die dorst naar uitbreiding zijner kennis, maar ook ieder, zonder onderscheid, die deel nemen wil aan de reuzenschreden van onzen steeds voorwaarts strevenden tijd, moet gevoelen, dat de inspanning van de beste krachten der menschheid slechts ten beste kan verstrekken voor het algemeene belang; dat bij het verouderde te blijven staan, niets anders is dan achterblijven bij den vooruitgang; dat hij, die niet mede gaat, in korten tijd overschaduwd wordt.

Voor dit doel van algemeene beschaving moet alzoo die reeks van werken dienen, welke onder den algemeenen naam van ***Geïllustreerde Familie-Bibliotheek*** door ons wordt uitgegeven ter verspreiding van nuttige en onontbeerlijke kundigheden.

Al die practische geschriften, volksboeken in den edelsten zin des woords, onderscheiden zich evenzeer door keurigheid van uitvoering als door belangrijkheid van inhoud. Tot bevordering van duidelijke en aanschouwelijke voorstelling is de ***Familie-Bibliotheek*** opgeluisterd door eene menigte fraaije houtgravuren. De prijs is uiterst gering, den rijken voorraad in aanmerking genomen, dien men er voor ontvangt.

Door S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is uitgegeven en verzonden de

Almanak

VOOR HOLLANDSCHE

BLIJGEESTIGEN,

VOOR 1861.

Met Platen. Prijs 60 Centen.

Behalve door een keur van belangrijke bijdragen onzer meest gevierde Schrijvers en Dichters, onderscheidt deze jaargang zich door een uitgebreid en geestig *Proza-stuk* van GERARD KELLER.

OPRUIMING

van vorige jaargangen van dezen Almanak, tot ult.° dezes jaars, zoo lang de geringe voorraad strekt:

De 5 jaarg. (1842—1846) in plaats van f 3,—, voor f 1,25.

De 6 jaarg. (1847—1852) in plaats van f 3,60, voor f 1,50.

De 7 jaarg. (1853—1859) in plaats van f 4,20, voor f 1,70.

Afzonderlijke jaarg. ter completering voor f 0,30.

Rotterdamsche Schouwburg.

Directie: ***J. Eduard de Vries.***

WOENSDAG 14 NOVEMBER 1860:

Vierde Voorstelling van

FIDELIO,

groote Opera in 2 Bedrijven, van *Beethoven.*

*Aanvang ten **half acht** ure precies.*

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.20, 11.40, 3.20, 6.30,
" " alleen n. 's Hage: 9.45 's morg., 9.40 's av.
" Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.25, 7.35
" 's Hage " " 8.30, 10.41, 1.30, 4.10, 6,39, 9.47
Aankomst te Rotterdam: 9.15, 11.30, 2.15, 4.55, 7.25, 10.35

Rijn-Spoorweg.

Rott. n. Utr., Amst., Arnh.: 7.—, 10. —, 12.15, 1.30, 5.50, 9.—
Amst. n. Utr. en Rott.: 7.25, 10.25, 12.35, 2.30, 6.15, 9.15
Arnh. n. Utr., Amst., Rott.: 6.30, 9.30, 11.55, 1.10, 5.20, 7.55
Utrecht naar Rotterd.: 6.30, 8.40, 11.40, 1.25, 4.30, 7.30,
Gouda naar Rotterd.: 7.36, 9.34, 12.34, 2.8, 5.40, 8.26,
Aank. te Rotterdam: 8.15, 10.—, 1.—, 2.25, 6.30, 9.—

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antw. en Breda: 10.15 's morg. en 3 's nam.
" Antwerpen: 7.50, 12.20, 5.35; de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.
" Breda: 6.30, 12.35, 5.25; de laatste alleen tot Antwerpen en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

WOENSDAG 14 November 1860, N°. 272.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 13 November.

De Opper-Ceremoniemeester heeft bekend gemaakt, dat het Hof den ligten rouw zal aannemen wegens het overlijden van H. K. H. de Hertogin-Moeder van Saksen-Coburg-Gotha, gedurende acht dagen.

Bij Zr. Ms. besluiten zijn herbenoemd: tot burgemeester der gemeente Renesse, Noordwelle en Serooskerke J. Hoogeboom Bz.; tot burgemeester der gemeente Sneek H. C. Wouda; — zijn benoemd: tot president-curator van het weeshuis te Buren den heer G. H. van Everdingen, wonende te Buren, en tot curator van gezegd weeshuis den heer A. van Steenis. wonende te Erichem; — is aan J. Henkes, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als luit.-kolonel, kommandant der dienstdoende schutterij te Leyden, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen langdurige en goede diensten, en met vergunning om de uniform der schutterij en de aan zijnen rang van luit.-kolonel verbonden onderscheidingsteekenen voortdurend te blijven dragen.

Heden morgen is van de reede van Hellevoetsluis vertrokken Zr. Ms. stoomschip Cornelis Dirks. onder bevel van den luit. ter zee 1ste kl. J. F. Koopman, ter opvolging zijner bestemming naar Curaçao.

Zr. Ms. schroefstoomschip Reteh, onder bevel van den luitenant ter zee van de 1ste klasse jhr. H. P. de Kock, is heden te Plymouth aangekomen. Alles was wel aan boord.

Volgens een berigt van Zr. Ms. Consul-Generaal te Napels, is bij besluit van 2 dezer bepaald, dat de vervaltijden in alle handelsaangelegenheden met 10 dagen verlengd zijn, mits die verlenging zich niet verder uitstrekke dan tot 31 december 1860.

Bedankt voor het beroep naar de Hervormde gemeente te Nijkerk op de Veluwe door ds. A. P. A. du Cloux, pred. te 's Grevelduin Capelle.

'S GRAVENHAGE 13 *november*. — Z. M. de Koning heeft gisteren middag in een bijzonder gehoor ontvangen den heer Guaade, die aan Z. M. zijne brieven van rappel als Minister-Resident van het Hof van Denemarken bij het Nederlandsche Hof heeft overhandigd. H. M. de Koningin heeft gisteren avond den heer Guaade en zijne echtgenoot insgelijks eene particuliere audientie verleend.

— De baron Bentinck, Nederlandsch gezant bij het Hof van Engeland, is heden ochtend uit deze residentie naar Londen teruggekeerd.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft bij arrest van heden verworpen de voorzieningen in cassatie ingesteld: 1°, door R. Kragtwijk, tegen een arrest van het Prov. Geregtshof in Utrecht, waarbij hij wegens valschheid in onderhandsch geschrift en het des bewust gebruik maken van dat valsch stuk, is veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van vijf jaren; 2°, door C. van Oogen, tegen een arrest van het Hof in Noordholland, op grond dat het arrest, waarbij op het hooger beroep van het vonnis der Regtbank (waarbij hij wegens mishandeling zijner huisvrouw tot 2 jaren gevangenisstraf is verwezen) de zaak naar den Procureur-Generaal ten criminele is verwezen, is te beschouwen als een arrest van teregtstelling, waartegen de voorziening in cassatie reeds dadelijk openstaat, en dat mitsdien art. 380 strafvordering hier niet toepasselijk is, 3°, door G. Geurts tegen een arrest van het Prov. Geregtshof in Gelderland, waarbij hij in hooger beroep, wegens mishandeling tot zes maanden cellulaire gevangenisstraf is verwezen, en 4°, door P. M. Stronck tegen een arrest van het Hof in Limburg, waarbij hij ter zake van het in omloop brengen van valsche muntspecien is veroordeeld tot een confinement van vijf jaren.

— Gisteren avond had een schipper op het Zieken alhier, door het uitglijden van zijn boomstok, het ongeluk in het water te vallen. Hij werd echter spoedig op het drooge gebragt en kwam dus in dit niet zomerachtig saizoen met een koud nat pak vrij.

MIDDELHARNIS 12 *november*. — Tot leden van den Gemeenteraad zijn benoemd de heeren A. W. Schenk en J. Coert; de eerste heeft voor die benoeming bedankt.

LEYDEN 11 *november*. — Heden morgen werd de onlangs herwaarts beroepen leeraar, ds. H. G. Hagen, plegtig in zijn dienstwerk bij de Ned. Herv. gemeente bevestigd door ds. J. F. Kuyper, die daarbij tot tekst gekozen had 2 Cor. VII: 2*a*. Des avonds hield de bevestigde zijne intreerede, sprekende naar aanleiding van 1 Thess. V: 24.

LEYDEN 13 *november*. — Door de geneeskundige faculteit alhier, is, na het houden van een colloquium doctum, tot doctor in de geneeskunde toegelaten, de heer P. Schuit, heel- en verloskundige te Nieuwveen.

HAARLEM 12 *november*. — De officieren van onbereden wapens van dit garnizoen zullen gedurende den winter in de rijkunst worden onderwezen. De 1ste luiteant Rijnbende, van het 2de regement dragonders, is met hunne instructie belast.

AMSTERDAM 12 *november*. — Heden hield de afdeeling der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, bestemd voor de Taal-, Letter-, Geschiedkundige en Wijsgeerige Wetenschappen, hare gewone maandelijksche vergadering. Tegenwoordig waren de heeren de Wal. Koenen, Scholten, Leemans, Sloet, van Heusde, G. de Vries Azn., Janssen, Delprat, Bakhuizen van den Brink, Bake, M. de Vries, Opzoomer, Fruin, Karsten, Boot, Nijhoff, Moll, Harting, Brill, de Geer, Milliës, van den Berg.

De secretaris deed mededeeling van de ingekomen brieven en stukken.

De heer Bake leverde eene nadere bijdrage over eene aan Longinus toegeschreven verhandeling. Deze bijdrage geschiedde naar aanleiding der door prof. Vaucher te Genève gemaakte bedenkingen in zijne Etudes critiques sur le traité du sublime et sur les écrits de Longin, welke bedenkingen door den heer Bake gerefuteerd werden. Werd besloten deze bijdrage op te nemen in de verslagen en mededeelingen der Akademie.

De heer Karsten zette zijn mededeeling voort over de pleitrede van Cicero voor Sextus Roscius van Ameria. De heeren Boot, Kappeyne van de Coppello en Bake werden benoemd om verslag hierover uit te brengen.

De heer Sloet leverde eene bijdrage over de geschiedenis van den hof te Voorst, welk stuk, bestemd voor de werken der afdeeling, in handen gesteld werd van de heeren Nijhoff, de Geer en den Voorzitter, om daarover verslag uit te brengen.

De heer van Heusde las het eerste gedeelte eener bijdrage over de regtskennis en regtswaardering van Horatius. Aan de discussie namen deel de Voorzitter en de heeren Carsten en van Heusde. De Voorzitter stelde voor deze bijdrage in handen eener commissie te stellen, wanneer de heer van Heusde het 2de gedeelte zijner bijdrage zal geleverd hebben. Het uur te ver gevorderd zijnde, werd de heer Janssen verzocht zijn voorstel tot uitgave van de oudste vaderlandsche monumenten tot eene volgende vergadering uit te stellen.

— Gisteren avond is in de Nieuwe Kerk alhier ds. Ternooy Apel bevestigd door ds. Schuuring, met eene leerrede naar aanleiding van 1 Cor. 12, vs. 27—31.

ENKHUIZEN 12 *november*. — Voor de tweede maal zijn binnengekomen de buizen Jacob, Willem I en de Eerste, stuurlieden J. Vlasboom, W. Meijer en P. Pereboom, de eerste met 18 en de laatste elk met 15 last haring.

UTRECHT 13 *november*. — Den 10 dezer is aan onze Hoogeschool bevorderd tot doctor in de beide regten de heer B. Mees, van Rotterdam, na verdediging van theses.

NIJMEGEN 12 *november*. — Eergisteren arriveerde alhier een detachement dragonders, onder kommando van den 1sten luitenant baron van Heeckeren van Brandsenburg, dat alhier gedurende dezen winter zal stationneren, ten einde de in garnizoen liggende officieren gelegenheid te geven zich in de rijkunst te oefenen.

ZWOLLE 12 *november*. — Het Provinciaal Geregtshof in Overijssel heeft bij arrest van heden den persoon van J. C. F. Harms, welke teregt stond wegens moedwillige brandstichting, en voor wien door den advokaat-generaal de straffe des doods was gerequireerd, vrijgesproken, omdat de hem ten laste gelegde misdaad niet wettig en overtuigend was bewezen.

LEEUWARDEN 12 *november*. — Gedurende de maand october zijn in deze provincie aan de longziekte gestorven 60 en te dier zake afgemaakt 89 runderen, bedragende daardoor het totaal sedert 1 januarij jl. 1861, of 449 minder dan in 1859 over gelijk tijdsverloop. Gedurende deze maand zijn 49 nieuwe beslagen aangetast en 54 beslagen gezond verklaard.

HARLINGEN 10 *november*. — In de afgeloopen week zijn alhier verscheiden schepen binnengekomen, welke bestemd waren naar Delfzijl en Dockum, door den oostenwind genoodzaakt waren in plaats van het Friesche gat in het Vlie binnen te loopen, en onder deze bevonden zich twee bestemd naar Dockum, beladen met hout, respectivelijk groot 66 en 71 zeetonnen, welke, na bekomen vergunning gisteren binnen door via Leeuwarden, naar hunne bestemmingsplaats zijn vertrokken; een bewijs dat de nieuwe vaart van hier naar Leeuwarden, vooral in zoodanige gevallen, goede diensten bewijst.

FRANEKER 10 *november*. — In de jongst gehouden zitting van den Gemeenteraad is, met het oog op den te leggen spoorweg, besloten, de Regering aan te bieden den benoodigden grond tot stichting van een stationsgebouw alhier, ter plaatse, waar men dit mogt wenschen te hebben, met tekennengeving tevens, dat het den Raad aangenaam zoude zijn, indien de lijn mogt komen te loopen ten noorden en in de onmiddellijke nabijheid dezer stad.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag 13 November.

De Tweede Kamer heeft heden voortgezet de beraadslaging over de artikelen van het wetsontwerp, houdende *eene nieuwe regterlijke inrigting*.

Art. 6 luidt aldus:

„De ambtenaren van het O. M. zijn verpligt, de bevelen na te komen, die hun in hunne ambtsbetrekking van Onzentwege worden gegeven."

De heer *van Goltstein* herinnert hoe de Minister van Justitie van gevoelen is, dat de ambtenaren van het openbaar ministerie zijn de dienaren van het uitvoerend gezag. Art. 5 kenschetst daarentegen die ambtenaren als organen van de wet. Die tweeërlei hoedanigheden moeten in overeenstemming worden gebragt en dit kan geschieden, omdat de bevelen der Regering moeten gegrond zijn op de wet en daaraan getoetst kunnen worden. De afzetbaarheid van de ambtenaren van het openbaar ministerie brengt nog niet mede de afhankelijkheid der Regering; want de kantonregters, ofschoon afzetbaar tot dus verre, zijn zeer zeker onafhankelijk van het uitvoerend gezag. Volgens hem was het openbaar ministerie een juridiek collegie; de Minister wilde het beschouwd hebben als enkel politiek collegie. Daarvan zou z. i. conflict kunnen komen tusschen bevelen, door de regtbanken gegeven op grond van de wet, en bevelen van Regeringswege uitgevaardigd.

De heer *Thorbecke* zal niet spreken over de afzetbaarheid van de ambtenaren van het O. M., want men kan hebben zelfstandige ambtsvoering gepaard aan afzetbaarheid. Als hij spreekt van zelfstandigheid dan heeft hij uitsluitend de bevoegdheid op het oog van het O. M., om te vervolgen. Hetgeen de Minister in art. 6 wil bepaald hebben en vooral des Ministers verdediging over de afhankelijkheid van het O. M., herinnerde spreker wat te dien aanzien in 1827 was voorgevallen. Ook toen werd ongeveer voorgedragen, wat nu in art. 6 staat geschreven. Wat werd voorgedragen was niet het resultaat der Fransche wetgeving, maar van de practijk van het groote Keizerrijk. Zoo werd in 1827 die instelling gevestigd in tijden van gedurige twisten met de zuidelijke provincien, en de toenmalige Minister verdedigde haar toen even absoluut als de tegenwoordige Minister. Hij was geen vijand van afhankelijkheid van het O. M., maar wel van eene zoodanige, die zonder mate is. De tegenwoordige wet zou ook gelden in bewogen, in partijzieke tijden, en dan zou, bleef art. 6 bestaan, het afhangen van den Minister van Justitie om niet te vervolgen, en dan zou de Minister kunnen oefenen een regt van abolitie, dat zelfs de Kroon niet bezit. Ook zou de Minister kunnen vervolgen en bevelen, en ook die magt zou in bewogen tijden heillooze gevolgen kunnen hebben. Spreker wil niet dat het Ministerie van Justitie worde een algemeen parket, en vooral niet dat het regt van vervolging worde ondergeschikt gemaakt aan de politiek. Hij vraagt derhalve: hoe de ministerieele verantwoordelijkheid in deze zaak, als waarborg, zou behooren te werken? De eerste stap op dien weg is interpellatie; om dien stap te doen zal noodig zijn een blijk van tusschenkomst van het Ministerie van Justitie; maar steeds zal die tusschenkomst verborgen blijven; doch al ware het niet, de Minister zou zich steeds kunnen bergen achter art. 89 der Grondwet. Eene tweede vraag was, welke waarborg geven zou art. 31 Wetboek Strafvordering? Wat bedoelde dat art. onder „*voldoende*" aanwijziug dat er verzuim heeft plaats gehad? Hoe zal *blijken* van dat verzuim? En wanneer nu het openbaar ministerie antwoordde, er heeft geen verzuim plaats gehad, maar de Minister van Justitie heeft niet-vervolging bevolen op grond van de wet op de regterlijke organisatie? Welke dus is de kracht van die tweeërlei waarborg, door den Minister van Justitie in eene vorige rede opgegeven?

De heer *Wintgens* zag in art. 6 eene soort van tusschen-systeem. Door de verwerping van het amendem. Heemskerk op art. 5 heeft de strekking van het O. M. op aanmerkelijke wijze vereenvoudigd; dat betreurde de spreker. want hij zag steeds in de tusschenkomst van het O. M. een waarborg tegen verrassing van den regter, en had dit dikwerf zelf ondervonden. De beslissing, gisteren genomen, vereenvoudigde intusschen zeer de vraag, die het thans bij art. 6 gold. In strafzaken was de toestand van het O. M. geheel anders dan in civiele zaken; bij strafzaken was het O. M. steeds hoofdpartij, en daarom moest het O. M. beschouwd worden bij uitnemendheid als organen van de uitvoerende magt tot uitvoering der wet. Eene onbeperkte vrijheid van het O. M. achtte spreker derhalve gevaarlijk; bij strafzaken stond het Staatsbeleid in naauw verband en de invloed van het gezag, met dat beleid belast, kon dus geheel worden gemist. Vooralsnog zag hij geene mogelijkheid, om een anderen waarborg te vinden voor de goede werking in het O. M. dan in den waarborg, dat het O. M. zijne bevelen kan ontvangen van den Minister van Justitie. Het was ondoenlijk aan het O. M. de bevoegdheid te laten, om de ontvangen bevelen aan de wet te toetsen; dan zou alle eenheid van werking verbroken worden. Hij zou het zeer gevaarlijk achten, dat het O. M. vrijheid hadde in al wat betreft drukpersdelicten, misdrijven tegen de veiligheid van den Staat. Tegenover het gevaar van afhankelijkheid in bewogen tijden stond het gevaar, dat in rustige tijden de handelingen van inferieure ambtenaren van het O. M. de Regering in de grootste moeijelijkheden konden brengen. Spreker zag inderdaad in de ministerieele verantwoordelijkheid de eenig mogelijke waarborg voor doelmatige vervolging der misdrijven.

De heer *de Brauw* meent ook dat het O. M. behoort afhankelijk te zijn van den Minister van Justitie. De Regering is verantwoordelijk en moet derhalve de magt hebben, dat zij in hare dienaren geene tegenwerking ondervinde. Met betrekking tot de rede van den heer Thorbecke merkte spreker op, dat de gronden van dien spreker juist even goed kunnen gekeurd worden tegen het stelsel van zelfstandigheid: want hoe, indien, in bewogen tijd, de eene ambtenaar goedvindt te vervolgen, de andere niet? En dat zou het gevolg zijn, indien de Minister van Justitie niet de magt had om aan het O. M. bevelen te geven. Dan ware het beter die magt te verleenen aan de Regering, die dan toch in ieder geval verantwoordelijk zijn zal. De mogelijkheid, dat de Minister zich zou kunnen verschuilen achter art. 89 der Grondwet, was wel een argument tegen den inhoud van een grondwets-artikel, maar kon hier niet zijn een argument tegen de afhankelijkheid van het O. M. De Grondwet had in *alle* zaken de Regering het regt gegeven, om gebruik te maken van de reserve, vervat in art. 89.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, geeft het standpunt aan van het O. M. in dit wetsontwerp. Dat standpunt is alleen te beoordeelen in verband met art. 11, in zoover daarin wordt bepaald dat de ambtenaren van het O. M. zijn afzetbaar. Zij hebben *niet* tweeërlei hoedanigheid; zij zijn in deze wet vertegenwoordigers van het uitvoerend gezag, afzetbaar en afhankelijk. Afzetbaarheid en afhankelijkheid staan tot elkander in onverbreekbaar verband; zonder afzetbaarheid was afhankelijkheid ondenkbaar. Wil men onafhankelijkheid van het O. M. gepaard met *afzetbaarheid*? Als men alleen het oog vestigt op onafhankelijkheid van *karakter*, dan kan daarbij gepaard gaan afzetbaarheid; maar als men klem wil zetten bij het stelsel, dat het O. M. *moet* volgen de bevelen der Regering, dan was afzetbaarheid onmisbaar. De regter was onafzetbaar, juist om diens onafhankelijkheid van de Regering te verzekeren; derhalve kan om die zelfde reden het O. M. niet zijn onafzetbaar. Men had ingeroepen het voorbeeld van den kantonregter; maar het was juist om diens onafhankelijkheid te verzekeren, dat zijne *onafzetbaarheid* in deze wet werd voorgedragen. Het O. M. was geen *homme de la loi*; nooit is het als zoodanig beschouwd, en derhalve was het geheele standpunt, betrekkelijk deze questie door den heer van Goltstein aangenomen, onjuist. De procureur-generaal bij den Hoogen Raad stond op zich zelf en had niet de magt om, als *homme de loi*, bevelen te geven. Hij is alleen bij uitzondering de ambtenaar die met de publieke actie belast is. Tegenover den heer Thorbecke bleef de Minister beweren dat de betrekking van het O. M. in Frankrijk even afhankelijk was als hier te Lande, vóór en na 1827, van de bevelen der Regering; ook dáár was het O. M. afzetbaar, en van die bevoegdheid maakte de Regering in Frankrijk zelfs dikwerf gebruik. In België was de poging zelfs mislukt, om in de constitutie de onafzetbaarheid van het O. M. te doen opnemen. Ook de Minister was tegenstander van afhankelijkheid zonder mate; daarom moesten daartegen waarborgen worden gegeven, die bij mogelijkheid waren te geven. Tegen vervolgingen die niet behooren plaats te grijpen bestaat de waarborg des regters om regtsingang te weigeren, om ontslag uit te spreken van regtsvervolging. Tegen niet-vervolging van die wel plaats moet hebben bestaan de waarborgen 1°, van ministeriële verantwoordelijkheid, 2°, in art. 31 van het wetboek van strafvordering. Wat het eerste punt aangaat betoogt de Minister dat wanneer een Min. tastbaar, blijkbaar, tegen het publiek belang niet deed vervolgen, de gekwetste belangen zich wel zoo luid zouden doen hooren, om weerklank te vinden in de Tweede Kamer, en dan zal de politieke ministeriële verantwoordelijkheid kunnen werken. Volkomen waar is het, dat de Minister zich dan zou kunnen beroepen op art. 89 der Grondwet; maar dit is het regt der Regering. Wanneer echter de Minister nalatig ware geweest in de uitvoering van wetten enz., dan zou art. 2 van de wet op de strafregterlijke verantwoordelijkheid des Ministers kunnen worden toegepast. Met betrekking tot den tweeden waarborg ontwikkelde de Minister, dat art. 31 Wetboek van Strafvordering voldoend toezigt verleende op verzuimen, door het O. M. te plegen; gevoegd bij de artt. 79 en 129 van de bestaande regterlijke organisatie. Wanneer de Minister ze niet heeft opgenomen in de tegenwoordige wet, dan was het alleen, omdat zij te huis behooren in het Wetboek van Strafvordering, die, wordt deze wetsvoordragt tot wet verheven, niet kan uitblijven, omdat de voordragt zelve anders niet zou kunnen werken. Mogten dan die bepalingen blijken geen voldoende waarborgen op te leveren voor het toezigt der regterlijke magt, de Minister zou de eerste zijn, die te versterken; intusschen betoogde de Minister dat zijns inziens art. 31 Wetboek van Strafvordering voldoende waarborgen opleverde. Het thans voorgedragen stelsel was, alzoo besloot de Minister, noodzakelijk in het belang der maatschappelijke orde.

De heer *Thorbecke* antwoordde, dat men hem had beschouwd als te zijn toegedaan een uiterst gevoelen; dit was het geval niet: hij was geen voorstander van absolute onafhankelijkheid, maar om dezelfde reden had hij zich verzet tegen art. 6, dat absolute *afhankelijkheid* als beginsel opnam. Na te hebben bestreden de gronden, aangevoerd door den heer de Brauw tegen des sprekers eerste rede, betoogde hij dat er geene combinatie bestond tusschen afhankelijkheid en afzetbaarheid. Hij stelde zich dus wel de mogelijkheid voor van zelfstandigheid gepaard met afzetbaarheid. Wanneer de ambtenaren van het O. M. allen afzetbaar zullen zijn, dan juist was art. 6 der wet niet noodig; maar handelende tegen den wil der Regering konden zij worden afgezet. In het eigen stelsel der Regering zou dus het art. 6 niet noodig zijn. Wat de waarborgen aangaat adstrueerde spreker nog nader zijn gevoelen, dat zij niet voldoende waren om te verzekeren tegen misbruik van magt en tegen ter zijde stelling van de wet. Hij zou derhalve gaarne medewerken, om in deze wet te brengen een toezigt van den regter op het vervolgen van misdrijven.

De heer *van Goltstein* repliceerde mede. Z. i. had de Minister in zijne rede volstrekt niet aangetoond hoedanig verband moest worden gebragt tusschen de artt. 5 en 6 der wet. De Minister zegt wel, dat hij zich hield alleen aan art. 6; maar men had ook regt te vorderen, dat art. 5 niet werd uit het oog verloren, en dit zou geschieden, indien het stelsel des Ministers werd omhelsd.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, verdedigde art. 6 nog nader. Hij sprak tegen, dat de Minister zich alléén zou houden aan art. 6 om art. 5 te laten liggen. De beide artt. maakten een geheel uit, en uit dat ondeelig verband volgde de afhankelijkheid der ambtenaren van het O. M. aan den Minister van Justitie in de uitoefening van hunne ambtsbetrekking. Met betrekking tot de rede van den heer Thorbecke zeide de Minister, dat hij zich niet kon voorstellen hoe, naar welke regelen, de afhankelijkheid binnen grenzen zouden worden beperkt, hij zou dus afwachten het amendement, dat de heer Thorbecke aan het slot zijner rede scheen te hebben aangekondigd. Regt van abolitie zou de Regering overigens zich nooit kunnen aanmatigen; want de Minister verstond onder abolitie vernietiging van uitspraken *door den regter*; abolitie was niet onthouding van vervolging. Het verband tusschen afhankelijkheid en afzetbaarheid schijnt den Minister nog altijd toe onverbreekbaar te zijn; dit is zoo waar, dat de heer Thorbecke zelf moest erkennen, hoe de Regering het regt had om afzetbare ambtenaren te ontslaan, indien zij niet handelden naar den zin der Regering. Welnu? zou die *zelfstandigheid* dan iets meer zijn dan een ijdel woord? Eindelijk over de waarborgen betoogde de Minister, dat zij niet behoorden in de wet op de R. O.; hij zou te dien einde het aangekondigde amendement afwachten; de bestaande waarborgen bleef de Minister ook nu nog voldoende beschouwen, daarbij herinnerende o. a., dat de heer Thorbecke geheel ter zijde had gelaten des Ministers betoog, hoe ook de strafregterlijke verantwoordelijkheid op den Minister kon worden toegepast.

Art. 6 wordt daarna in stemming gebragt en *aangenomen* met 47 tegen 16 stemmen.

Vóór de heeren Beens, de Poorter, Lijcklama, Coel, Duymaer van Twist, Wintgens, Kerstens, de Bieberstein, Kien, Mensonides, Gevers Deynoot, de Brauw, Mackay, van Heiden Reinestein, Hoffman, van Nispen, Dirks, de Raadt, Strens, van Bosse, Schimmelpenninck, Wijbenga, van Lidth de Jeude, van Voorthuysen, van Lijnden, Nolthenius, Bots, van Asch van Wijck, Begram, Luyben, Elout, Meeussen, Delprat, Mijer, van Foreest, Meylink, Hoekwater, van Eck, van Franck, Hoynck van Papendrecht, Oomen, de Lom de Berg, Zijlker, Wichers, Heemskerk Az., Poortman en de Voorzitter.

Tegen de heeren van Goltstein, Hugenholtz, Dullert, Jespers, van Heukelom, van der Linden, Kingma, van der Veen, Heemskerk Bz., Westerhoff, Reinders, Olivier, van Hoëvell, Thorbecke, Anemaet en Blussé.

Art. 7 wordt zonder discussie *aangenomen*. Het luidt aldus:

„De procureurs-generaal bij de geregtshoven waken, ieder in de uitgestrektheid van het regtsgebied dier collegien, voor de rigtige vervolging der misdrijven en de uitvoering der strafvonnissen. De bevelen, die die zij daartoe geven aan de ambtenaren van het openbaar ministerie, worden door dezen opgevolgd."

De heer *Elout* stelt voor, om de behandeling van art. 8 uit te stellen tot na de behandeling van art. 53.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, zich voor zooveel hem betreft vereenigende met dat artikel, draagt intusschen voor om achter art. 8, luidende aldus:

„Gelijke verpligting, als bij het vorig artikel is bedoeld, hebben de officieren van justitie bij de arrondissements-regtbanken ten aanzien van de ambtenaren van het O. M. bij de kantongeregten,"

te voegen de volgende alinea:

„*Het tweede lid van het vorige artikel is op dezen toepasselijk.*"

De heer *Dullert* ziet niet in, waarom men de stemming over art. 8 zou uitstellen tot na art. 53, daar toch in ieder geval ambtenaren van het O. M. bij de kantongeregten, burgemeester of niet, zullen moeten bestaan.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, ofschoon zich geene partij stellende in deze zaak, meende toch te moeten verklaren, dat de opinie van den laatsten spr. de juiste was.

De stemming werd echter uitgesteld tot na art. 53.

De heer *van der Linden* stelde nu voor een *nieuw* artikel te voegen achter art. 8.

„*De ambtenaren van het openbaar ministerie zijn verpligt, wanneer de collegiën waarbij zij zijn geplaatst oordeelen, dat vervolging, tot dus verre niet ingesteld. behoorde te geschieden, aan de vordering dier collegiën te voldoen om verslag te geven en de daartoe betrekkelijke stukken over te leggen.*"

„*Zij zijn verpligt, om op bevel dier collegiën te vervolgen.*"

Na eene korte toelichting door den heer *van der Linden*, geheel in den geest van de discussie over art. 6 die aanleiding was tot het voorgestelde amendement, betoogde de *Minister van Justitie*, dat hij tegen het beginsel niet was gehoord, dat nu werd voorgedragen. Hij vroeg echter of een kantongeregt is een collegie al dan niet? Ja, dan geloofde de Minister dat toch die bevoegdheid niet was te verleenen aan den kantonregter. Voorts meende de Minister, dat de woorden „*behoorde*" en „*vordering*" moeten worden veranderd in „*behoort*" en „*bevel*".

De heer *van der Linden* vereenigde zich met deze wijzigingen; wat betreft de vraag of kantongeregten waren *collegiën*, spreker meende dat zij zijn collegiën; maar wilde toch de bevoegdheid ook van den kantonregter hebben gegeven.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, betwijfelde of de oeconomie dezer wet er toe bragt, kantongeregten te beschouwen als collegiën. In ieder geval zou bij nader inzien het wenschelijk zijn, om te bepalen dat het toezigt van de regterlijke collegiën zich bepalen binnen het gebied, tot hun regtsmagt behoorende, gelijk geschiedt ten aanzien van den Hoogen Raad bij art. 109 van de bestaande regterlijke organisatie.

De heer *van Eck* is het in beginsel eens met het amendement; maar hij geloofde het beter de zaak te laten rusten tot op de herziening onzer wetboeken, omdat de bepaling toch reeds in onze wetgeving bestaat, en wel in ruimere mate, bij art. 73 der R. O. dan nu wordt voorgedragen.

De *Voorzitter* stelt daarop voor, de discussie over dat artikel te schorsen tot morgen ochtend, waartoe werd besloten.

Art. 9 luidt aldus: „De leden der regterlijke magt worden door Ons benoemd.

De heer *Cool*, die reeds bezwaar gemaakt had tegen de voorgedragen wijze van benoeming, herhaalt zijne bedenking. De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, verdedigt zijn stelsel om af te schaffen de bestaande wijze van aanbeveling en voordragt, in het algemeen. De Minister zag in het bestaande stelsel meer een zucht om te believen, om den gezigteinder binnen welken men de kandidaten zoekt te beperken, dan om de bekwaamsten te zoeken. De collegiale verantwoordelijkheid verzwakte dan ook de geheele waarde der aanbeveling; er was alleen in de individueele verantwoordelijkheid des Ministers de waarborg voor goede benoemingen te vinden. — De heer *de Brauw* was geen onbepaald voorstander van het stelsel van voordragt, maar hij kan niet toegeven de beschuldiging des Ministers, alsof bij de regtbanken geheerscht heeft een zucht tot believen, of om den gezigteinder tot de benoeming te beperken. Volgens hem bestaan bij de collegien meer motieven om voor te dragen bekwame personen dan bij den ambtenaar, geroepen om den Minister voor te lichten. — De heer *Cool* zegt, dat indien hij geen amendement voorstelt het was, omdat het hem toescheen dat de Kamer de questie der voordragten niet van overwegend belang scheen te achten. Overigens bepleitte hij op zijne beurt nog eens het stelsel van voordragt en aanbeveling. — De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, behandelde nog eens de questie, door op nieuw te wijzen op de nadeelen van het doen van aanbevelingen, waarna over art. 9 gestemd en het art. *aangenomen* werd met 61 tegen 4 stemmen.

Tegen stemden de heeren Cool, Kien, de Brauw en Hoffman.

Art. 10 luidt aldus:

„Van eene voorgevallen vacature bij den Hoogen Raad wordt door dien Raad aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal kennis gegeven, die ter vervulling daarvan eene nominatie van vijf personen aan Ons aanbiedt, ten einde daaruit eene keuze te doen.

„De Hooge Raad, de kennisgeving doende, voegt daarbij eene door de leden, met den procureur-generaal in raadkamer vergaderd, opgemaakte aanbevelingslijst van zes personen, waarop de Tweede Kamer zoodanig acht slaat als zij dienstig oordeelt."

De heer *van Eck* stelt voor om de 2de alinea van dit artikel te doen wegvallen, omdat hij geen reden ziet, waarom bij den Hoogen Raad alléén nog zou moeten behouden het stelsel van aanbeveling, alsnu door de stemming over art. 9 voor alle andere regterlijke collegien afgeschaft. — De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, verdedigde de bepaling, vervat in alinea 2 van art. 10; zij is behouden, omdat hetgeen waar is tegenover den Minister, niet zoo waar is tegenover eene Kamer van 72 leden; die Kamer bezit niet de middelen gelijk de Minister om over de bekwaamheden van geschikte candidaten te oordeelen. Dit was het eenige motief van des Ministers voorstel. — De heer *van Eck* repliceerde, dat de Tweede Kamer wèl in staat is om zich te verzekeren van eene goede keuze, omdat het hier steeds geldt de benoeming onder personen, die in het Land reeds bekendheid verkregen hebben.

Het amendement van den heer *van Eck* werd *aangenomen* met 36 tegen 29 stemmen.

Tegen stemden de heeren Meylink, Hoekwater, van Franck, Oomen, de Lom de Berg, Lycklama, Cool, Wintgens, Kien, de Brauw, Mackay, van Heiden Reinestein, Hoffman, Dirks, Strens, Schimmelpenninck, Wijbenga, van Lidth de Jeude, van Voorthuysen, van Lijnden, Nolthenius, Bots, van Asch van Wijck, Begram, Luyben, Elout, Delprat, Mijer en de Voorzitter.

Art 11 luidt als volgt:

„De leden van en de procureur-generaal bij den Hoogen Raad, de leden der geregtshoven en arrondissements-regtbanken, alsmede hunne plaatsvervangers en de kantonregters worden benoemd voor het leven; de overige ambtenaren van het openbaar ministerie, de griffiers en substituut-griffiers tot wederopzeggens toe, de plaatsvervangers der kantonregters voor vijf jaren."

De heer *Heemskerk Az.* stelde als amendement voor na het woord: *procureur-generaal*, in te voegen de woorden: „*en advocaten-generaal.*"

En om dienvolgens in art. 21, eerste zinsnede, na de woorden: *de leden van*, in te voegen de woorden: „*en de advocaten-generaal bij.*"

De *voorsteller* lichtte zijn amendement toe op grond dat de advoc.-gener. bij den Hoogen Raad dezelfde werkzaamheden hebben te vervullen als de proc.-gen., en dat zij hem vervangen, zoodat de constitutionele waarborg van de onafzetbaarheid der proc.-gen. bij den Hoogen Raad ook behoorde te worden uitgestrekt tot de advocaten-generaal. Geen belang van publieke orde kon zich z. i. verzetten tegen het aannemen van zijn amendement.

De heer *Wintgens* herinnert, hoe in dit art. wordt beslist de onafzetbaarheid der kantonregters, waartegen hij is gekant, en daarom stelde hij voor als amendement 1° om de woorden: „*en de kantonregters*" in het artikel te doen vervallen, en 2°, om achter de woorden: „*tot wederopzeggens toe*" te plaatsen: „*de kantonregters en hunne plaatsvervangers voor vijf jaren.*"

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, bestreed de beide amendementen: 1°. de geschiedenis der Grondwetsherziening bewees duidelijk, dat men alleen op den procureur-generaal bij den Hoogen Raad wilde hebben toegepast de onafzetbaarheid; van daar dat art. 9 der Grondwet die betrekking en niet die van advocaat-generaal onvereenigbaar verklaarde met het lidmaatschap der Kamer. Bovendien de advocaat-generaal was ondergeschikt aan den procureur-generaal; door beiden onafzetbaar te verklaren zou het hierarchisch verband verbroken worden; 2°, het amendem. van den heer Wintgens was reeds door den Minister bij de algemeene discussie bestreden; de Minister beschouwde den kantonregter als *regter* en op dien grond verzette zich de Minister met kracht tegen het amendement van het lid uit Delft.

Na re- en dupliek van de heeren *Heemskerk Az.* en *Wintgens* (waarin laatstgenoemde betoogde dat art. 163 der Grondwet *niet* had bedoeld de aanstelling der kantonregters voor hun leven) en van den heer *Godefroi*, Minister van Justitie, werden de discussien gesloten.

Het amendem. van den heer *Heemskerk Az.* werd *verworpen* met 59 tegen 4 stemmen, en het amendem. van den heer *Wintgens aangenomen* met 36 tegen 27 stemmen.

Voor het amendement van den heer Heemskerk stemden de heeren Begram, Heemskerk Az., Oomen en Mensonides.

Tegen het amendement van den heer Wintgens stemden de heeren Gevers Deynoot, van Heiden Reinestein, van Heukelom, Dirks, v. d. Linden, Strens, van Lidth de Jeude, van Lynden, Meeussen, van Foreest, Hoekwater, van Eck, Reinders, van Franck, Anemaet, Hoynck van Papendrecht, Oomen, de Lom de Berg, Zylker, Wichers, de Poorter, Lycklama, Kerstens, Hugenholtz, Dullert, Kien en Jespers.

De verdere beraadslaging wordt verdaagd tot morgen ochtend ten elf ure.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 13 November.

De heden alhier gehouden veiling van 1567 balen Oost-Indische KATOEN is afgeloopen als volgt:

482 balen Dhollerah, bestaande uit:

		verk.	opgeh.
20 b.	middling	20 b. 23 - — c.	— b. — - — c.
462 „	good middling	262 „ 26 - 27¼ „	200 „ 26 - 27 „

156 balen Comptah, bestaande uit:

		verk.	opgeh.
156 b.	good middling	56 b. 24½- — c.	100 b. 24¾- — „

831 balen Oomrawattee, bestaande uit:

		verk.	opgeh.
199 b.	middling	100 b. 24½- — c.	99 b. 24¾ - — „
442 „	good middling	356 „ 24½- 27 „	86 „ 25¾- — „
190 „	middling fair	135 „ 27¾- — „	55 „ 28 - — „

98 balen Khandeish, bestaande uit:

		verk.	opgeh.
98 b.	good middling	98 b. 24 - 24¼ c.	— b. — - — „

BOTER. 1ste kwal. *f* 54, 2de kwal. *f* 51, 3de kwal. *f* 48.

GRANEN. Tarwe 157 ℔ witb. Pools. *f* 455; 160 ℔ N. Bov. Ris. *f* 393. Rogge, 149 ℔ Koningsb. *f* 228; 144 ℔ Arch. *f* 205.

SCHIEDAM 13 November.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 144, 146 ℔ N. Arch. *f* 210 6/w., *f* 212 1/m.; 144 ℔ Coursche *f* 216 3/m.; 147 ℔ Pernau *f* 230 3/m.; 145 ℔ Libau *f* 220 6/w. Gerst, 129 ℔ Coursche *f* 224 3/m.; 128 ℔ Libau *f* 222 6/w.; 131 ℔ dito *f* 230 3/m.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust *f* 13.75.
JENEVER, „ „ „ „ „ - 19.25.
AMST. PROEF „ „ „ „ „ - 20 50.

Alles zonder de belasting.

SPOELING per Ketel.................... *f* 2.—.

AMSTERDAM 13 November.

KOFFIJ. 2900 b. Padang, per Capella, verk. van 38½ tot 39½ c. aan één huis.

Van SUIKER zijn 245 kr. donker bruin Java verkocht tot *f* 28, opgeslagen.

TABAK. Heden zijn bij inschrijving afgedaan 743 p. Java PK, per Martaban, en uit de eerste hand 20 v. Maryland, per Eduard.

KRENTEN. Heden werden uit de eerste hand afgedaan 150,000 Ned. ℔ nieuwe Patras, zeilende.

LONDEN 12 November.

SUIKER stil doch vast; Madras Jaygery gewasschen 33/6. Geraffineerden vast tot vorige prijzen ASR n.° 2 33/ in vaten vrij aan boord. De voorraad bedraagt heden hier ter plaatse 60,928 ton. — KOFFIJ stil met weinig handel. — THEE als voren. — CACAO stil. — RIJST willig en op nieuw 1½ d. hooger; ord. en middl. ord. Rangoon 10/ a 10/6, middl. en goed Aracan 11/1½ a 11/3, nieuw Moulmein 11/6, Madras 12/, mooi Bengal 15/3, middl. dito 13/, Aracan zeilende naar Holland 12/. Voorraad 40,632 ton. — GEMBER. Bengal 30/, Afrikaansche 37/. — NAGELEN willig 3⅞ a 4⅛ d. — Valencia ROZIJN 41/. — Oude KRENTEN gevraagd. — KATOEN vast. — SALPETER stil; Bengal 43/9, inl. Geraffin. 44/6 a 45/. Voorraad 4043 ton. — ACID TART slap 1/10½. — CITIC slap 11 d., Cremer Tart stil 135/ a 140/. — ZADEN. Lijn- met goede vraag iets hooger; Calcutta Raap- 58/ a 61/. Guzerat 68/6 a 70/6, bruin 58/6 a 61/9. Japar 58/, infer. 54/ a 40/. Bombay Sursee 61/3 a 62/6, ord. 56/. — JUTE vast met goede vraag. — METALEN. Zink £ 19.15 a £ 20.5. IJzer vast, Schotsch Pig 52/10½. Tin Straits 131/. — OLIEN. Lijn- vast 30/. Raap- hooger, buitenl. 43/. Patent- 45/ a 46/. Terpentijn- slap 34/. — TALK slap, loco 60/6 a 60/3, het geheele jaar 60/3 a 60/. Voorjaar 61/.

GRAANMARKT. Er was redelijken aanvoer van Inl. soorten, van vreemde was weder grooten aanvoer, vooral van Tarwe en Haver. Eng. Tarwe slap, goede soorten tot vorige prijzen, wakke 2/ lager. Voor buitenl. was goede vraag tot onveranderde prijzen. Londens Meel onveranderd. Binnenl. iets lager. Amerik. vast voor goede soorten. Puike Gerst voor mouterij tot vorige prijzen langzaam afgaande, andere soorten 1/ a 2/ lager. Puike Mout met goede vraag. Oude Boonen schaarsch en duur. Nieuwe weinig aangeboden en onveranderd. Erwten willig. Goede oude Haver 6 d. hooger dan ll. maandag, nieuwe slap. Lijnzaad 1/ a 2/ hooger. Raapzaad iets beter.

De invoeren te Londen van 5 tot en met 10 dezer bedroegen: Tarwe 59,790 q., Gerst 14,262 q., Mout 14,188 q.; Haver 82,850 q., Boonen 913 q., Erwten 5217 q., Meel 17,240 b. en 210 vaatjes.

VEEMARKT. De Invoeren van het Vasteland in de afgeloopene week zijn zeer groot geweest en bedroegen te zamen 14,356 stuks. Heden ter markt was de aanvoer belangrijk en bedroeg niet minder dan 6000 stuks Horenvee, doch meest in de mindere soorten, waardoor de handel zeer slap was en prijzen iets lager gingen behalve voor puike soorten die gereedelijk 5/ per stone opbragten. Ook Schapen waren veel ter markt en prijzen 2 d. lager. Middelbare soorten waren niet gezocht. Voor Kalveren en Varkens bestond goede vraag met redelijken aanvoer tot onveranderde prijzen.

ANTWERPEN 12 November.

KOFFIJ vast, St. Domingo 42½ c. — GRANEN zeer vast; O. Oostz. Tarwe wordt op *f* 16½ gehouden en Inl. dito op fl. 15¼. Rogge, voor Memel, Riga en Dantzig wordt fl. 8¼ a 8½ entr. gevraagd. Oliezaden zonder handel. Lijnkoeken fl. 20 per 1215 kil. hooger; men noteert fl. 200 a 210. — KATOEN met goede vraag tot vaste prijzen. — HOP, 1859 Aalst fr. 170. — OLIE. Messina fr. 142 entr. — RIJST. Arracan gep. fl. 9¼.

HAVRE 10 November.

De markt voor KATOEN sluit deze week met goede vraag; loco zijn heden tot 3 ure 1400 b. afgedaan in de prijzen van fr. 93 a 94; voor gem. orleans en op levering 1000 b. a fr. 93 voor dito. — KOFFIJ met goede vraag; Rio ongew. fr. 77 voor loco en fr. 75 op levering; gew. loco fr. 83 a 92. — HUIDEN. Rio Janeiro gez. op lever. fr. 62½ cons. In de afgeloopen week zijn 5845 st. afgedaan. — THEE. Hyson Tonkay fr. 2.20. — DIVI DIVI fr. 18½ cons. — GRANEN. Amerik. Tarwe loco fr. 63 a 65; op levering fr. 67.

AVIGNON 10 November.

MEEKRAP. Er is meer kooplust voor het artikel. Men heeft betaald voor rosé fr. 42 a 43 en voor palud 18 m. fr. 47 a 48, ofschoon de racin door het natte weder nog veel te wenschen overlaat. In gemalen gaat niets om.

HAMBURG 12 November.

KOFFIJ onveranderd en stil. — ZINK. 2500 ctr. loco a 12 m. 11 sch., 5500 ctr. loco op kleinen termijn a 12.12 afgedaan. — RAAPOLIE loco en per Nov. 26 a 26.2, per Mei 27. — GRANEN. Tarwe in loco onveranderd, bij geringen handel; af buitenl. gedrukt en zeer stil. Rogge in loco stil; af Koningsb. 80 ℔ per Voorjaar tot 78 th. bco. aan te nemen.

BALTIMORE 29 October.

TABAK. De inspectie bedraagt sedert 23 dezer 1294 v. Maryl., 279 v. Ohio en 40 v. Kentucky. Maryland met goede vraag. De goede middel en puike soorten komen minder voor, waardoor ook mindere kwal. koopers vinden. Houders zijn vast, doch prijzen onveranderd. Van Nieuwe Somborn wordt nog niet veel aangebragt en het weinige dat aangevoerd is wordt tot zeer hooge prijzen van de markt genomen, die echter niet als notering kunnen worden beschouwd, goede zuivere Somborn, goed van blad en helder van kleur is van 8 tot 12½ ct. per ℔ betaald. Ohio onveranderd, het nieuwe gewas zal dit jaar ter naauwernood 12,000 v. bedragen. Kentucky in een doen. In de notering is geene verandering; wij voegen er slechts bij: Maryland Somborn $ 4 a 12½, Ohio, roode partijen average lots $ 5¾ a 6½, Kentucky en Mason County spin $ 7 a 12½ — VRACHTEN naar Holland 32/6 — WISSEL op Amsterdam 60 d. z. 41¼ c.

NEW-ORLEANS 26 October.

KATOEN was iets lager te koop, dien ten gevolge was er meer vraag, zoodat niettegenstaande de geringe keuze, deze week 50/m. balen verkocht werden. Aanvoeren der week 70/m. balen. Volgens laatste berigten heeft de oogst minder geleden van de vorst dan men gevreesd had. Voorraad 240/m. b. Men noteert goed ord. 10½ c., low middl. 11 c., middl. 11½ a ¾ c., goed middl. 12½ c.— VRACHTEN naar Liverpool 9/16 d. — KOERS 6½ a 7⅞ pct. premie.

(*Per Overlandmail.*)

BATAVIA 24 September.

UITVOER. — *Koffij.* Java. Geene transactien te noteren. Op de Kust *f* 34.50 a *f* 35 per pic. besteed, Padang zonder voorraad. De Gouvernements-veiling zal tegen het einde dezer maand aldaar plaats vinden, ca. 35/m. pic.— *Suiker.* N.° 16. De Gouvernements-veiling van 40/m. pic. op den 15 dezer gehouden, heeft *f* 16.25 per pic. voor n.° 16 gemiddeld opgebragt. Particuliere verkoopen alhier van *f* 16 a *f* 16⅛ per pic. voor n.° 16; grootendeels lage nummers. — *Rijst.* Eerste kwal. Batavia *f* 150 a *f* 170 en tweede kwal. *f* 132.50 a *f* 145 per koyang, met weinig vraag; witte Carga *f* 120 a *f* 130 en ordin. *f* 115 per koyang, met eenige vraag voor China. — *Arak.* Verkoopen van *f* 50 a *f* 52 per legger. — *Indigo.* Afgedaan te Samarang van *f* 4.20 a *f* 4.15 per ℔ voor eerste kwal. — *Gutta Percha.* Niets ter markt. Nomin. waarde ca. *f* 85 per pic. — *Gom Elastiek.* Afgedaan a *f* 105 per pic. — *Gom Dammar.* Verkoopen a *f* 23 per pic. — *Huiden.* Buffel- en Koe- *f* 3 a *f* 4 per stuk, nominaal, weinig gezocht. — *Notenmuscaat.* Benkoelsche *f* 90 a *f* 95 per pic.; geene omzettingen. — *Foelie.* Benkoelsche *f* 60 a *f* 65 per pic.; veronachtzaamd. — *Peper.* Zwarte Benkoelsche *f* 21 a *f* 22 per pic.; voorraad. Lampongsche *f* 20 per pic., stil. Witte niet voorhanden, *f* 40 per pic. werd laatst betaald. Lange *f* 18 per pic.; beperkte aanvoeren. — *Cubeben* schaars; *f* 85 per pic. werd laatst betaald. — *Rotting.* Banjermassing. Voorraad; verkoopen a *f* 8 per pic. Padang. Voorraad en moeijelijk te plaatsen a *f* 6 per pic. — *Sapanhout.* Manilla tot *f* 6 per pic. in entr. verkrijgbaar. Java stil, *f* 3 a *f* 4 per pic.

INVOER. — *Manufacturen.* Voor Hollandsche witte Madapollams is er hoegenaamd geen vraag; ruwe slechts tot verminderde prijzen te plaatsen. Engelsche witte geene verbetering te noteren, en moeijelijk te plaatsen. Ruwe steeds traag van de hand gaande. Shirtings. Holl. witte zeer geringe vraag. Ruwe verkoopbaar, doch transactien beperkt. De vraag voor Eng. witte flaauw. Ruwe, markt voorzien en prijzen dalende. Gedrukte Katoenen steeds in dezelfde flaauwe stemming, met ruimen voorraad. Battiks, slechts de gewilde dessins te plaatsen. Geweven Goederen stil, met voorraad. Jaconets. Witte en gedrukte zeer onverkoopbaar. Adrianopel rood Katoen. Holl. Verbeterende vraag. Eng. meer gewild, doch prijzen nog laag. Drills. Amerik. tamelijke voorraad. Holl. gewild, naar merk en kwaliteit. Eng. flaauw. Garens. Ruwe tamelijke vraag, doch prijzen achteruit gaande. Groen en oranje te plaatsen. Adrianopel rood Eng. goede kwal. verkoopbaar. Holl. en Duitsch genieten goede vraag. Wollen Goederen beperkte vraag en lusteloos. — *Metalen.* Zw. IJzer groote voorraad, met beperkte afdoeningen. Eng. overvoerd. Bladkoper en Spijkers groote voorraad, met geringe vraag. Staal gewild.

Wisselkoers op Holland 6/m. dato *f* 101.50 pct., op Engeland 6/m. zigt *f* 11.50 per £, op Singapore *f* 2.75 per $, op China *f* 2.80 per $ nominaal, op Calcutta *f* 120 per 100 Cs. Rs. nominaal. Gouvernement trekt a pari. N. H. M. trekt a 101 pct.

Spetie. Mex. Matten *f* 2.70; Sovereigns *f* 12.80; Doubloenen roode *f* 38, geele *f* 42; Willempjes geene; Oude Ducaten *f* 7, Nieuwe *f* 6.15; Austr. Sovereigns *f* 12.75; Goud in staven *f* 33 a 40 per reaal naar kwaliteit; Goud in blad van 24 karaat *f* 47 per reaal.

SCHEEPSVRACHTEN. Sedert onze laatste berigten hebben de volgende bevrachtingen plaats gehad: Otto naar Rotterdam a *f* 70 per last voor Rijst en Koffij, *f* 72.50 voor Suiker en *f* 80 voor Huiden, te Pamanoekan en Samarang te laden; Maria Anna naar Rotterdam door de N. H. M. opgenomen a *f* 75 voor Koffij en Suiker, te Cheribon en Samarang te laden; de Zwaan naar Amsterd. door de N. H. M. opgenomen a *f* 75 voor Koffij en Suiker, te Samarang en Pekalongan te laden; Brederode naar Rotterdam a *f* 75 voor Suiker en *f* 90 voor Huiden, te Soerabaija te laden; Watergeus naar Banka en terug verkreeg *f* 10/m. in eens voor Rijst daarheen en Tin terug; Theodora Machtilda naar Amsterdam a *f* 75 voor Suiker en *f* 70 voor Koffij, hier te laden; Noach naar Rotterd. laadt gedeeltelijk voor eigen rekening en gedeeltelijk op vracht; *f* 75 voor Suiker te Samarang en alhier te laden; Heros naar het Kanaal om orders, £ 3.7.6 per ton voor Suiker en £ 3 voor Rijst, naar eene haven tusschen Havre en Gothenburg, 2/6 extra naar Engeland of 10/ naar Nederland of België, te Soerabaija en alhier te laden; Nicolas Cezard naar St. Nazaire laadt gedeeltelijk voor eigen rekening en gedeeltelijk op vracht; Koffij a 100 fr. per tonneau en Gom Elastiek a *f* 105. De volgende schepen zijn nog disponibel: Nederl., Amazone, Maria Elise, Wilhelmina, Acadia, Joan, Henriette; Hamb., Dorothea; Pruis., Albert Borsig; Eng., Agnes, Isabella. Maria Charlotta (Zw.) laadt voor eigen rekening; Gottorp (Oldenb.), Amazone (Ned.) en Dorothea (Hamb.) in reparatie; John Bibby (Eng.) verzeilt naar Singapore van Soerabaija; Progress (Eng.) heeft hier wat vracht ingenomen voor Singapore; Jacqueline & Elise en Drie Gebroeders maken kustreizen; Esther (Eng.) bevracht in Europa voor de tehuisreis; Sarah Huntley en Aden (Eng.) zijn bestemd naar Singapore na gelost te hebben.

SAMARANG 18 September.

Manufacturen. In de laatste veertien dagen hebben er geene veranderingen in de markt plaats gevonden, wat invoer-artikelen en in de eerste plaats Lijnwaden betreft; de tweede hand is ruim voorzien, daarbij is het debiet van witte goederen zeer beperkt; de eenige gunstige uitzondering zijn Drills, die gezocht blijven en *f* 8.15 bedingen voor 1ste kwal.; de noteringen van Katoenen kunnen wij slechts herhalen; dezelven zijn: Holl. gebl. Maddapollams 5/4 *f* 4.80 a *f* 4.90, 6/4 *f* 5.90 a *f* 6, 7/4 *f* 7; ruwe dito 5/4 *f* 5, 6/4 *f* 6.05 a *f* 6.10, 7/4 *f* 6.50; Holl. Shirtings met grooten voorraad; gebl. merk Koninklijk Wapen 5/4 *f* 7.50, 6/4 *f* 9.75, ongebl. 5/4 38/39 yards *f* 6.75, 6/4 *f* 8.75; Eng. witte goederen overvoerd; Turksch rood Katoen verkoopbaar tot vorige noteringen; Chitsen gedrukt; Battikgoederen, Europeesch in goede soorten schaarsch en gevraagd; Wollen Goederen weinig debiet. — *Metalen* stil; Bladkoper 14 en 16 oncen a *f* 123 per pic. — *Provisien* en *Dranken* lusteloos. — *Boter* overvoerd. — *Kaas* ontbreekt. — *Hammen* in doek *f* 8. — *Meel.* Amerik. tot *f* 41; Holl. dito *f* 30 a *f* 35. — *Jenever* met weinig debiet; groote kelderflesschen *f* 9, kleine dito onverkoopbaar. — *Papier.* Holl. propatria overvoerd. — *Producten* vast, niettegenstaande de nadeelige wisselkoers eenigen achteruitgang in prijzen had veroorzaakt. — *Koffij* *f* 34.50 met aanwakkerende vraag. — *Suiker.* De afloop der Gouvernements-veiling had eenen gunstigen invloed op dit product, dat nu op *f* 16.50 gehouden wordt, hoewel deze prijs alleen voor enkele uit hooge nummers bestaande partijen besteed is. — *Indigo* is op *f* 4.15 terug, tot dezen prijs echter is er veel vraag voor deze verwstof. — *Rijst* *f* 150 a *f* 160 voor goed tot mooi wit, Carga *f* 120 a *f* 145. — *Cubeben* *f* 85. — *Huiden* gezocht; Koe- *f* 66; Buffel- *f* 50. — *Vrachten* *f* 75 per last zwaar goed naar Nederland; voor China is geen vraag naar scheepsruimte. — *Wisselkoers* *f* 101½ %.

SOERABAIJA 17 September.

De laatste veertien dagen leverden weinig verandering op. Onze markt verkeert in dezelfde positie. *Manufacturen.* Van 6/4 en 7/4 Maddapollams werden kleinigheden verkocht tot *f* 6.30 en *f* 7.40, voor 5/4 bestond geene vraag; Calicots zonder voorraad; de aangevoerde partijtjes werden grif verkocht tot *f* 5.15 de 5/4, *f* 6.50 a *f* 6.55 de 6/4, meerdere aanvoeren zouden goed te plaatsen zijn; Holl. Drills *f* 7.75 a *f* 8 goed te plaatsen, mindere soorten moeijelijk voor *f* 7 te verkoopen; in gebl. en ongebl. Shirtings Holl. gaat weinig om door gebrek aan voorraad; van Eng. alleen fijne soorten te plaatsen; door gebrek aan Calicots zouden ruwe Shirtings gaarne koopers vinden; van Jaconets is de voorraad belangrijk en moeijelijk te plaatsen; Chitzen gezocht tot vaste prijzen; Weefgoederen worden schaarsch aangevoerd; Lakens zeer vast, vooral ord. ligte kleuren halve Lakens zijn gewild en goed te plaatsen tot *f* 2.50 a *f* 2.75 per el; Molton Dekens steeds tot lage prijzen verkocht; Diemets goede stevige kwaliteit gevraagd tot *f* 7.50, ord. soorten niet meer voor *f* 7 te plaatsen; Tafellakens en Servetgoed nagenoeg ontbrekende, zouden grif koopers vinden; Kousen en Sokken goede kwaliteiten goed te plaatsen. — *Metalen.* Zweedsch IJzer steeds in grooten voorraad ter markt zonder belangrijke afdoeningen, van Eng. dito is de markt ruim voorzien en geniet weinig vraag. Bladkoper, Yellow Metal en Compositie-Huidspijkers onveranderd, daar er weinig vraag voor bestond. IJzeren Spijkers ruim voorhanden, goed gesorteerde partijen *f* 17.50. — *Boter* zijn door den belangrijken voorraad zeer gedrukt *f* 10 tot *f* 13 te koopen. — *Kaas* onveranderd. — *Hammen* van *f* 6 tot *f* 7 te koop aangeboden. — *Meel.* Holl. merk Koornschoof *f* 30, andere soorten goed Holl. *f* 24 a *f* 26. — *Provisien* in blik en flesschen worden belangrijk aangevoerd; de vraag is gering. — *Dranken.* Jenever in gedrukte stemming, goede Fransche Tafelwijn *f* 32, *f* 40, andere soorten mooijelijk te verkoopen. Rendrop's Haantjes Bier 1ste kwal. a *f* 7.50, andere soorten *f* 6. Selterswater schaarsch. — Zweed. *Teer* en *Koolteer* gevraagd; de voorraad is gering. — *Verwwaren* zonder omzet. — *Suiker* iets flaauwer. De Gouvernements-veiling te Batavia liep af tot eenen middenprijs van *f* 16.25 de n.° 16, afdoeningen bij particulieren bestonden uit 12,000 p. *f* 16 a *f* 16.12½. — *Rijst* zonder afdoeningen weinig ter markt, goede Carga *f* 145. — *Vrachten* onveranderd; voor Suiker naar Holland wordt *f* 75 geboden. — *Wisselkoers* 101 %.

MACASSAR 8 September.

Over het algemeen was er meer levendigheid in den handel in *INVOER-Artikelen*, vooral in de tweede hand. *Manufacturen.* De markt is gunstig gestemd voor ongebleekte Katoenen, zoo ook voor effen Adrin. rood Katoen en met Adrian. geenl. Chitsen. Artikelen voor Balie zeer gezocht. Men noteert: Calicots ongebl. Holl. 6/4 *f* 5.90 a *f* 6; dito 5/4 *f* 4.90 a *f* 5. Shirtings ruwe Holl. 5/4 *f* 8. Drills ruwe Holl. 27/30 i *f* 6½ a *f* 7¼. Adrian. rood Katoen Holl. 5/4 *f* 9½ a *f* 11½; dito 6/4 *f* 13 a *f* 14½.

UITVOEREN. *Koffij.* Prima Bonthain *f* 34⅝. — Van *Was* werden eenige partijtjes a *f* 176 afgedaan. — Koetie *Rotting* *f* 6. — *Gutta Percha* hoog gehouden. — *Vrachten.* Per Elisabeth Jacoba werd betaald naar Amsterdam *f* 75, naar Rotterdam *f* 78.

SINGAPORE 4 October.

UIVOEREN. — *Was* met goede vraag $ 52 a 54. — *Kamfer* $ 28 a 28½. — *Cassia Lignea* $ 18 a 19. — *Nagelen* $ 8.50 a 9.50. — *Cutch* zonder verkoopen $ 5 a 5.12. *Gambier* $ 2.62½ a 2.67½. — *Oliefantstanden* $ 180 a 260. — *Gum Damar* $ 5.50 a 9. — *Gutta Percha* prima $ 32 a 33. — *Huiden* met weinig vraag; Buffel- $ 6.75 a 7, Koe- $ 10 a 11. — *Gom Elastiek* $ 39 a 41. — *Notenmuscaat* $ 40 a 42. — *Parelmoerschelpen* $ 30 a 31. — *Opium* vast, Benares $ 770 a 775. — *Peper.* Zwarte $ 6.70 a 6.75, witte $ 11 a 11.50. — *Rijst.* Siam $ 62 a 66, Bally $ 74 a 76, Ballam $ 2.75 a 3. — *Sago.* Parel $ 2.80 a 3.95, Meel- $ 2.45 a 2.55. *Salpeter* $ 8 a 10. — *Hout.* Sandel $ 4 a 4.10, Sapan- $ 1.20 a 1.70. — *Tin.* Malacca met goede vraag $ 29¼ a 29½. — *Schildpad* met redelijke vraag $ 300 a 340.

AKYAB 3 October.

Rijst. De Paddy wordt hier gedeeltelijk door de planters, gedeeltelijk door inlandsche speculanten gepeld en schoongemaakt. De Rijst wordt dan in de pakhuizen gedroogd. Kooplieden van Akyab ten getale van 4 a 500 zijn werkzaam om dezelve op te koopen en aan de Zeehandelaren alhier af te zetten. In het best van het saizoen, dat is van half Februarij tot half April, kan de aanvoer ter markt dagelijks dooreen ca. 1000 ton zijn als er genoegzame vraag is. Deze hoeveelheid verdeeld over 10 Zeehandelaars die hier te zamen koopen zouden ongeveer 100 ton daags voor elke firma bedragen. De booten met Rijst komen voor de pakhuizen waar de monsters bezigtigd en de verkoopen gesloten worden, als wanneer dezelve dadelijk gemeten en a contant betaald wordt. De Rijst wordt vervolgens gezift en opgebaald. Het is niet mogelijk Rijst te koopen zonder contante betaling en daar hier geene bankiers zijn moet klinkende spetie van Calcutta aangebragt worden. Die huizen welke agenten in Calcutta hebben maken overeenkomsten om zoowel orders als fondsen over te maken, doch diegene welke daar geen agent hebben ontvangen hunne orders direct vergezeld van credietbrieven. Bij inzending der orders is het eene hoofdvereischte om de verlangde soort van Rijst op te geven, hetzij Necranzie of Laroong, alsook of men van het oude of nieuwe gewas verlangt. Sedert onze laatste berigten zijn houders meer genegen tot verkoopen; heden zijn reeds 115,000 mds. a rs. 44 afgedaan en mindere kwal. van rs. 43 a rs. 41. Men berekent den voorraad hier ter plaatse op heden 4500 ton. Zoodra de tegenwoordige Mousson geëindigd is beginnen de Inlanders den laatsten oogst gereed te maken en af te zenden, zoodat wij de eerste nieuwe Rijst in de volgende maand verwachten. Het te veld staande gewas belooft vrij voldoende te zullen zijn. Het totaal onzer verschepingen naar Europa gedurende het nu afgeloopen saizoen bedraagt 5,524,084 mds.

HONG KONG 27 September.

Thee. De handel te Canton en Shanghai wordt thans door politieke omstandigheden zeer belemmerd. In de laatste 14 dagen werden verkocht te Canton Conyou Ningchow 25½ a 28½ taels, Taystan 22 a 24 t., Souchong 44 t., Oranje Peko 22 a 34 t., Caper 16 a 28 t., Powchong 18 a 23 t., Gunpowder en Imperial 22 a 24 t., Hysin 27 t., Young Hysin 22 t. — *Zijde.* Ruwe lager, Men noteert: Tsaltie n.° 1 430 taels, n.° 2 400 a 410 t., n.° 3 380 a 390 t., n.° 4 350 a 360 t., n.° 5 330 a 340 t. Taysaam Kahing n.° 1 340 a 350 t., n.° 2 320 a 330 t., n.° 3 300 a 310 t., n.° 4 275 a 280 t. Lacyung 255 a 270 t. — *Cassia Lignea* te Canton $ 17.75 a 18, te Macao $ 16½. — *Steranijs* $ 15 a 16. — *Anijsolie* $ 170 a 175. — *Vermillioen* $ 38. — *Suiker.* Hong Kong witte schaarsch; n.° 1 $ 7.70 a 7.75, n.° 2 $ 7.50, n.° 3 $ 7.20; bruine te Canton $ 3.70 verkocht, doch nu 5 a 10 c. hooger gehouden. — *Kamfer.* Hong Kong $ 27. — *Aluin.* Schaarsch $ 2.10. — *Opium.* Hong Kong Patna $ 820; Benares $ 807½; Malwa $ 700. — *Katoen* met goede vraag. — *Rijst* te Canton slap. Bengal $ 2.52 a 2.70. Aracan $ 2.20 a 2.50. Te Hong Kong Java blanke $ 2.55; Cargo $ 2.30 a 2.40.— *Wissel* op Londen the Shanghai 6/m. zigt 6/6. — *Vrachten.* Te Macao naar Londen £ 3; te Hong Kong n. Havre £ 6. De Henriette en Louise is te Shanghai bevracht a $ 900 per maand.

MANILLA 21 September.

INVOEREN met weinig omzet. — *Manufacturen.* Gebl. Shirtings $ 2.56½ a 3.87½, puike soorten zijn het meeste gezocht; ruwe dito 7 ℔ $ 3; ruwe Longcloths zonder handel, 8¼ ℔ $ 3 en 9 ℔ $ 3.12½.

UITVOEREN. *Suiker.* Clayed nominaal $ 5.62½; Unclayed iets lager; Zebra en Iloilo $ 3.59⅜ a 3.62½; Taal $ 3.50. — *Hennip* slap, goed ord. $ 4.18¾. — *Rijst* nominaal $ 1.81¼ a 1.87½. — *Vrachten.* Suiker n. Cork £ 2.15; naar Londen £ 3.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam.